

SLOVENSKI

Poročevalec

Izdaja časopisno-založniško podjetje... Direktor: Rudi Janžura / Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak / Tiska tiskarna »Slov. poročevalca« / Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526 / Uprava: Ljubljana, Tomšičeva 5/II, telefona 23-522 do 23-525 / Oblasni oddelci: Ljubljana, Karlejeva ulica 6, telefon 21-595, za ljubljanske naročnike 28-463, za zunanje 21-532 / Poštini predal 29 / Tekoči račun Narodne banke 601-T-163 / Mesečna naročnina 200 din

Zasedanje zvezne ljudske skupščine končano

(Od našega beogradskega dopisnika)

Beograd, 12. junija. (Po telefonu.) Zvezni zbor je danes dopoldne sprejel predložene spremembe zveznega državnega plana in proračuna, odobril statute zvezne industrijske zbornice, zvezne zunanjetrgovinske zbornice, zvezne poljedelskih zbornic, zvezne trgovinskih zbornic in zvezne gostinskih zbornic FLRJ.

Zvezni zbor je danes sprejel predlog zakona o univerzah, o katerem je podal izčrpano obrazložitev podpredsednik zveznega izvršnega sveta tov. Rodoljub Čolakovič in odobril deklaracije o zaščiti kulturnih spomenikov v primeru vojne. S tem je zvezni zbor izčrpal svoj dnevni red in zaključil zasedanje.

je kasneje priporočila državam, da v obliki deklaracije prevzamejo obveznost, da bo njihova armada v vojni pazila, da ne poškoduje ali uniči kulturnih spomenikov. »JLA« — je dejala tov. Vida Tomšičeva — »ni samo pozdravila te deklaracije, temveč je tudi prispevala k njenemu sprejemu, medtem ko v nekaterih državah njihove armade predstavljajo oviro za sprejem take deklaracije.«

še, ker je nabavila v naših tovarnah vrsto potrebnih strojev. Za novo tovarno siliko-opeke v Skoplju pa bi bile potrebne investicije v znesku skoraj dve milijardi din, od tega 330 milijonov deviznih dinarjev. Kvarciti, ki bi služili kot surovina tovarni v Skoplju, je neekonomičen, tako da bi bila proizvodnja siliko-opeke v tej tovarni znatno dražja kot v Magnokromu. Več komisij, ki so proučevale to vprašanje, je zavzelo stališče, da je gradnja tovarne siliko-opeke v Skoplju nepotrebnost, strokovna komisija Narodne banke, ki je odobrila kredit za gradnjo te tovarne, pa je zavzela stališče, da bi bilo treba gradnjo tovarne vsaj za letos odložiti.

ministrativne intervencije. V nasprotnem primeru bi se zopet vrnil na staro. Razen tega sta oba zbora zvezne ljudske skupščine že sprejela odlok, da se gradnja tovarne siliko-opeke v Skoplju naknadno vnese v zvezni družbeni plan za leto in odloži kredit za gradnjo te tovarne. — Amandma poslanca Milana Stefanovića je bil zavrnjen z veliko večino glasov. Zanj je glasovalo samo 8 poslancev, medtem ko se jih je 16 vzdrazilo glasovanju.

POZDRAVLJENI V NAŠI SREDI!

Etiopski poslanik o obisku cesarja Haile Selassija

Beograd, 12. junija. (Jugopres.) Novo imenovani etiopski poslanik v Beogradu g. Amde Mikael Dessalegn je izjavil, da bo bližnji obisk cesarja Etiopije v naši državi mnogo prispeval za nadaljnji razvoj in utrditev prijateljskih in pristranskih zvez med etiopskim in jugoslovanskimi narodi. V intervjuju je etiopski poslanik poudaril pomen razumevanja med narodi Etiopije in Jugoslavije, ki je posledica mirobilnih namenov in dejstva, da sta bili obe državi v minulih vojni žrtvi napada in pretrpeli hude posledice sovražne okupacije.

za utrditev medsebojnega sodelovanja, ki se že sedaj zadovoljivo razvija. V načrtu imamo mnoge skupne napore in proučujemo možnosti za živahnije zveze med našima državama. Dosedanje sodelovanje na gospodarskem področju je dalo gleda tega dragocene izkušnje.

Obisk britanskih letalcev

Beograd, 12. junija. (Jugopres.) Petnajstega junija bo prispejal na prijateljski obisk v Jugoslavijo skupina bombnikov in prevoznih letal britanskega vojnega letalstva. Eskadro, ki jo sestavljajo bombniki tipa »Canberra« in prevozna letala tipa »Hastings«, vodi letalski vice-maršal J. R. Whitley, poveljnik I. skupine bombnikov RAF.

Jugoslovanska vojaška delegacija v Turčiji

13. 12. jun. Jugoslovanska vojaška delegacija, ki jo vodi poveljnik niške vojaške garnizije generalni major Radojica Nenezić, bo 26. junija odpotovala na prijateljski obisk v Turčijo. S tem bo vrnila obisk armadnemu generalu Tačzanu, ki je bil pred kratkim nekaj dni v naši državi kot gost niške garnizije. V Carigradu bo jugoslovanska delegacija obiskala nekatere vojaške enote in ustanove turške vojske.

Etiopski cesar bo obiskal tudi Grčijo

Atene, 12. jun. (Tanjug.) Iz uradnih virov se je zvedelo, da bo etiopski cesar Haile Selassie prišel na uradni obisk v Grčijo v prvi polovici avgusta.

KRIZA V FRANCIJI

Francoska vlada je odstopila

Po nezaupnici v skupščini je Laniel podal predsedniku Cotyju ostavko — Zanimiv komentar »New York Timesa« — Odmev v Bonnu

Pariz, 12. jun. (AFP.) Francoska narodna skupščina je danes sprejela nezaupnico francoski vladi s 306 glasovi proti 293. Navzočih je bilo skupno 599 poslancev. Čeprav je skupščina sprejela nezaupnico Lanielovi vladi, ima Laniel možnost, da odstopi ali ne, ker je za razpust vlade potrebna absolutna večina 314 glasov. Pa tudi, če bi se odločil podati ostavko, ga pred-

Josepa Laniel

sednik republike lahko zavrne. Takoj po končani seji je Laniel odšel k predsedniku republike Cotyju. Predsednik republike Coty si je izgovoril rok 48 ur za odločitev, če bo sprejel ostavko Lanielove vlade ali ne. Pariz, 12. jun. (AFP.) Takoj ko se je začela popoldanska seja francoske narodne skupščine, je predsednik skupščine Andre Le Troquer sporočil poslancem, da je predsednik Laniel podal predsedniku republike ostavko vlade. V krogu predsednika republike izražajo mnenje, da bo predsednik Coty ostavko Lanielove vlade sprejel.

Po enournem razgovoru s predsednikom francoske republike je predsednik Laniel izjavil novinarjem, da je obvestil predsednika o poteku dogodkov. Dejal je, da bo danes popoldne seja ministrskega sveta, neposredno zatem pa tudi seja narodne skupščine. List »New York Times« piše, da sedanja francoska vlada ni dovolj močna, da bi našla rešitev za zapovrstne krize, s katerimi se bori Francija. Po mnenju časopisa bi bilo glede na to, da sedanja narodna skupščina ne odraža več čustev francoskega naroda, dobro, če bi bile v Franciji nove splošne volitve.

Zastopnik zahodnonemške socialne demokratske stranke je izjavil danes, da poraz francoske vlade v parlamentu ni nepričakovan. Ta poraz očitno zmanjšuje upanje Zahodne Nemčije v skorajšnjo ratifikacijo pogodbe o evropski obrambni skupnosti v francoski narodni skupščini. Vladni krogi izjavljajo, da bi bilo v korist vseh evropskih držav, če bi bila francoska vladna kriza čimprej rešena. Položaj v Evropi in na vsem svetu zahteva močno Francijo in vlado, ki bo sposobna odločno ukrepati.

Takiedin bo obiskal Jugoslavijo

Beograd, 12. junija. (Jugopres.) Konec julija bo obiskal Jugoslavijo generalni direktor libanonskega ministrstva narodne obrambe Munir Takiedin. G. Takiedin je znan libanonski publicist. Napisal je zgodovino borbe libanonskega naroda za neodvisnost. Sedaj prevaja v arabsko življenjepis maršala Tita.

V Skoplju bodo gradili novo tovarno za siliko-opeko

Zbor proizvajalcev je s spremembami zaključnega računa in zakona o zaključnem računu, kakor tudi s spremembami dopolnitve in sprememb zveznega državnega plana in proračuna za 1954. leto ter s poročilom odbora za gospodarske organizacije in odbora za predloge in pritožbe, svoje delo zaključil. Na današnjem zasedanju je poslanec Milan Stefanović dal amandma na zvezni družbeni plan, v katerem je zahteval, da se iz družbenega plana črta predvidena gradnja tovarne siliko-opeke v Skoplju. V izčrpani in dokumentirani obrazložitvi je dejal, da že obstoječa tovarna »Magnokrom« v Srbiji razpolaga z osnovnimi napravami, tehnološkim procesom in potrebnimi rezervami za proizvodnjo siliko-opeke. Ta tovarna ima dovolj velike kapacitete in je v stanju zadovoljiti ne samo naše bodoče potrebe po ognjevar-

nem materialu za proizvodnjo siliko-opeke, da bi bila tovarna Magnokrom znatno rentabilnejša. Ob zaključku svoje obrazložitve je poslanec Stefanović dejal, da bi bilo treba predvidena finančna sredstva za gradnjo tovarne siliko-opeke v Skoplju pustiti na razpolago LR Make-doniji s tem, da bi skupščina te ljudske republike ta sredstva uporabila v druge svrhe, ali pa, da jih investira v gradnjo tovarne siliko-opeke v okviru svojega republiškega državnega plana, če meni, da je to ekonomično.

Poslanec Osman Karabegović je kot predstavnik zveznega izvršnega sveta izjavil, da ostaja pri svojem stališču, ki ga je že razložil večkrat v zboru proizvajalcev. »S spremembami amandmaja tov. Stefanovića — je dejal Osman Karabegović — »bi odstopili od našega načeta, da je treba pustiti, da se grade novi objekti brez kakršnekoli admin-

Ekspoze Rodoljuba Čolakovića

na seji zveznega odbora pri razpravi o predlogu splošnega zakona o univerzah

Ko je podal ekspozice o predlogu splošnega zakona o univerzah, je podpredsednik zveznega izvršnega sveta Rodoljub Čolakovič opozoril na problem, ki jih morajo v bodoče rešiti, ter se bavil z načelom družbenega upravljanja na področju prosvete in kulture, na koncu pa obrazložil osnovne postavke zakonskega predloga. Potreba po zakonu o univerzah, je poudaril, se je čutila že davno. Postala je neodložljiva po objavi ustavnega zakona, ker zahtevajo njegove splošne postavke o samoupravljanju delovnih ljudi v področju prosvete, da se iz temelja izpremeni način upravljanja v vsem našem študiju, pa tudi na univerzah. Seveda bodo tudi ljudske republike izdale svoje zakone o univerzah, ki bodo prilagojeni stopnji razvoja vsaki izmed naših univerz, pri čemer bodo upoštevali njihove posebnosti.

število študentov več kakor poltriljo. Vzporedno z naraščanjem števila študentov je naraščalo tudi število predavateljev, rednih in honorarnih. V šolskem letu 1938/39 je na vseh fakultetah predavalo 272 rednih, 120 izrednih profesorjev in 153 docentov in predavateljev, v šolskem letu 1952/53 pa je predavalo 398 rednih, 469 izrednih profesorjev in 624 docentov ter predavateljev. Število honorarnih predavateljev se je povečalo od 219 pred vojno na 761 danes. Znatno se je prav tako povečalo število asistentov in drugih fakultetnih sodelavcev.

Po osvoboditvi je ljudska oblast vložila ogromna sredstva za razvoj naših univerz. Samo za investicije (gradbeni dela in opremo) je bilo porabljenih po današnjih cenah okoli 15 milijard dinarjev. Razen tega se vsako leto poleg štendijskih in drugih izdatkov porabi za redno finansiranje univerz okoli pol-druha milijarda dinarjev.

Učni načrti in programi na univerzah. Zatem je Rodoljub Čolakovič govoril o nekaterih najvažnejših problemih, ki jih morajo rešiti naše univerze, ako hočejo iti vzporedno s časom in opravičiti pred skupnostjo porabo znatnih sredstev, ki jim jih daje. Med drugim je dejal: »Predvsem naše univerze še vedno niso dovolj povezane s prakso, s potrebami naše družbe v raznih področjih, zlasti v gospodarskem. V tem pogledu je bilo mnogo storjenega po osvoboditvi, kar pa se je bolj zrcalilo v posvetovanjih posameznih fakultet s predstavništvom določenih gospodarskih panog, državnih ustanov in organizacij ter v sodelovanju posameznih predavateljev v raznih ustanovah in organizacijah od časa do časa, ni pa bilo globalne organske povezanosti, brez katere ne more biti niti razvoja družbe, niti razvoja znanosti. Ta nepovezanost s prakso je neugodno vplivala tudi na učne načrte in programe mnogih

Predsednik je sprejel izseljenec v Ameriki

Beograd, 12. jun. Predsednik republike maršal Tito je sprejel dopoldne ameriškega državljanja jugoslovanskega porekla Mato Kuzmanica iz Portlanda, predsednika Zdrženja naših izseljencev v državi Oregon. Nekoliko kasneje je sprejel proto Mirka Vujišića, po rodu iz Kolašina, ki že 25 let opravlja kot ameriški državljani dolžnosti pravoslavne duhovnika v Los Angelesu v Kaliforniji. Oba se je predsednik republike zahvalil za pozdrave, ki sta mu jih sporočila v imenu jugoslovanskih izseljencev iz njihovih krajev ter ju zaprosil naj v njegovem imenu sporočita prisrčne pozdrave izseljencem jugoslovanskega porekla, ki so v novi domovini ohranili ljubezen do svoje stare domovine.

Položaj pred vojno in danes

Pred vojno so bile v Jugoslaviji tri univerze, v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani, po osvoboditvi pa so odprli še dve, v Skoplju in Sarajevu. V stari Jugoslaviji je bilo na vseh treh univerzah 27 fakultet (v kar so vštete tudi samostojne visoke šole in umetniške akademije), na katerih je študiralo leta 1938/39 17.475 študentov, danes pa je na naših petih univerzah 70 fakultet, na katerih študira v letošnjem šolskem letu 57.072 študenta. Pred vojno smo imeli pri nas enega študenta na 898 prebivalcev, danes pa imamo na vsakih 296 prebivalcev po enega študenta, kar pomeni, da se je

V ponedeljek, dne 14. junija 1954 bo ob 20. uri v veliki Unionski dvorani predaval o Balkanski zvezi tov. dr. Jože Vilfan, generalni sekretar predsednika republike. Okrajni odbor SZDL vabi svoje članstvo, da se predavanja v čim večjem številu udeleži. Okrajni odbor SZDL Ljubljana Vstop prost.

Ekspeze Rodoljuba Čolakoviča

o načrtu splošnega zakona o univerzah

(Nadaljevanje s 1. strani)

Staljšanje pa medtem nima nobene zveze niti s svobodno znanostjo, niti z avtonomijo univerz, temveč je samo krinka, pod katero bi želeli takimi predavatelji prikriti svojo težnjo, da bi se izognili vsaki kontroli družbe nad tem, kar delajo in za kar porabljajo sredstva, ki jim jih dajejo. Taki ljudje so navadno prežeti s cehovskim duhom, ki se upira vsakemu svemuzu vetru, pa naj prihaja izven univerz ali od mlajših moči na univerzi sami. Strogo zaprti kot celota proti družbi, strogo razdeljeni na določene cehovske kategorije v svoji notranji organizaciji, to je njihov ideal univerz. Seveda je to karikatura in ne visoka šola socialistične družbe. V taki zaprti ustanovi nastajajo vedra nezdrava atmosfera, v kateri cvete koterijaštvo, karizem, gnala diplomacija, vsakršni načelni aranžaji, kar nima niti z znanostjo niti s pokusom nobene zveze in kar svedoča o vrta razvoj na eni in drugi strani.

moramo posvetiti več pozornosti, je vprašanje materialne baze naših univerz, namreč šolskega in kliničnega prostora, laboratorijev, delavnic in drugih sredstev, ki služijo za pouk. Čeprav smo po osvoboditvi vložili znatna sredstva za izpolnitev naših univerz in njihovo opremo, je še vedno stanje v njih v tem pogledu, kakor tudi v vsem našem šolstvu težko. Res je, da se to vprašanje ne more rešiti od danes na jutri, toda reševati ga moramo hitreje kakor doslej, ker otežuje današnje stanje normalno delo na univerzah in vpliva negativno na kakovost pouka in strokovno usposabljanje študentov.

Treje važno vprašanje naših univerz, ki mora biti neprestano v središču pozornosti vse naše družbe, so kadri, ki izhajajo z njih, to je naša socialistična inteligenca, katere pripravljanje za odgovorno družbeno delo moramo posvečati vsestransko skrb, ker more dobro podkovan v svoji stroki in socialistično vzgojena imeti pomembno vlogo v razvoju naše družbe.

Visoko število absolventov predstavlja resen problem

»Z naših univerz prihaja vsako leto večje število ljudi z diplomami, toda malo jih je, ki so končali študij ob času, kakor jih je tudi malo, katerih strokovna usposobljenost bi bila popolnoma zadovoljiva. Na vseh naših fakultetah, na katerih bi moral študij trajati štiri leta, kakor so kmetijske, pravne, ekonomske, farmacevtske in prirodoslovno-matematične, je diplomiralo leta 1952. 2829 študentov, medtem pa je v predpisanim roku štiri leta diplomiralo vsega 413 študentov ali 15,6%. V petih letih jih je diplomiralo 979 ali 34,6%, v šestih letih 737 ali 26%, v sedmih letih 379 ali 13,4%, v osmih letih 26 ali 0,9%, v devetih letih 21 ali 0,7%, v desetih in več letih 245 ali 8,7%. Študij na teh fakultetah je trajal za to generacijo povprečno 6 let in 10 mesecev namesto štiri leta. Položaj je enak tudi na drugih fakultetah.

Podpredsednik Čolakovič je nadalje govoril o načelu samoupravljanja delovnih ljudi v področju prosvete kot bistvenemu elementu socialistične demokracije. Uporabljanje tega načela v praksi pomeni: prenesti v širokem področju prosvete in kulture čim več močete onih upravnih funkcij, ki so jih doslej opravljal državni organi, na organe neposrednega družbenega upravljanja, oprostiti prosvetne in kulturne ustanove od vmešavanja državne administracije v njihove zadeve, dati razmah ustvarjalni pobudi delovnih ljudi in k reševanju raznih vprašanj z tega področja pritegniti k aktivnemu sodelovanju čim večje število državljanov.

Kako je z avtonomijo univerze?

V razpravi o tem zakonu so se tudi glasovali, da se s tem načrtom odkrije avtonomija univerz. Če je bila tedaj, potem postaja univerza sedaj avtonomna ustanova, prosja v svojem delu vsakega drobnikarskega in pogosto nekompetentnega vmešavanja državne administracije, prosta, da lahko neovirano razvija svoje delo. Druga je stvar, ali bi branili avtonomije bočejo izolirati univerzo od družbe, od njenih potreb ter se znebiti odgovornosti pred družbo za svoje delo. Take avtonomije ni in je ne more biti v nobenem družbenem redu, zlasti ne v socialističnem.

Na koncu je Rodoljub Čolakovič izjavil, da je treba posvetiti veliko pozornosti izbiri onih kvalificiranih ljudi, ki jim bo družba poverila upravljanje takih družnih ustanov in učnih ustanov. To morajo biti ljudje, ki bodo s svojim znanjem, čustvovanjem odgovornosti, razumevanjem potreb znanosti in naše prakse obvladali vse probleme univerze v celoti ter ocenili njihov pomen za razvoj naše države, ki bodo znali odločno in s polnim taktom reševati jih in tako s svojo avtoriteto zagotoviti univerzam potrebne pogoje za uspešno delo. Zakon vsebuje vse, kar je potrebno za svoboden in neoviran razvoj znanosti, za dvigovanje ravni pouka, za izobraževanje znanstvenega in tehničnega osebja, za temu delu vseh konstruktivnih moči, ki delajo na naših univerzah in ki so odločujoči činitelj za napredek, znanost in pouk.

Gospodarska sodišča

Dolgotrajna bitka za ali proti državnim arbitražnim greh v kraju. Ljudski skupščini FLRJ je predložen v razpravo zakon o sodiščih. Po načrtu zakona bomo imeli trije vrste sodišč in sicer redna, vojaška in gospodarska sodišča. Stremljenja po enostavni ukinovitvi državne arbitraže so doživela svoj konec s tem, da bo le ta izpremenjena v gospodarsko sodišče in da bo v smislu predložitvenega ekspezoze tov. Rankoviča v tej obliki nadaljevala svoje delo.

Jugoslovansko gospodarstvo je v diskusiji o državnih arbitražih oziroma o gospodarskem sodstvu zavezlo enodušno stališče proti enostavni združitvi gospodarskega sodstva z rednim. V obrambi svojega stališča je gospodarstvo navajalo predvsem to, da mu dobro služi hitrost reševanja sporov na način, kakor se to dogaja pri državnih arbitražih. Na konferencah trgovinskih zbornic je prišla v vseh ljudskih republikah od izraza bojazen, da bi ekspeditivnost trpela, ako bi se tudi v proceduri sojenja v gospodarskem sodstvu uporabljale iste metode kakor v rednem sodnem procesu. Tu je bilo mišljenje zlasti to, da je državna arbitraža odšla samo v eni stopnji in da je bila praksa v vsej Jugoslaviji docela enotna zaradi priložnosti arbitražne organizacije, ki je delovala z majhnim aparatom, ogibajoč se procesualnih in upravnih formalizmov, ki bi vsekakor zavili hitrost njenega dela, ako bi tem napakam zapadla.

uspešno pa se je končalo potovno postopanje pred Glavno državno arbitražo le za 0,2% obsojenih strank. Ta razmerja se v letih 1953 in 1954 niso bistveno spremenila. Treba bi bilo preudari, ali le ni bilo upravičeno vprašanje zastopnikov našega gospodarstva ali se pri tako nizkem odstotku dveh tisočnik nepravilno obsojenih izplača raztegniti proces za ostale stototiseke strank? Ali bi vendarle ne bilo mogoče najti drugačnega načina procesiranja pri gospodarskih sodiščih, takšnega namreč, da bi nevarnost zavlačevanja ne bila tako zelo pri roki. Pomislimo, da je ta nevarnost podana za milijarde zneske in da je po njej ogrožen ogromen interes socialističnega gospodarstva.

Podobno je urejena in stančna pot v gospodarsko kazenskem sodstvu in v likvidacijskem postopanju.

Kakor vidimo, bomo dobili precej kompliciran sistem pravnih sredstev, ki vsekakor ne bo prispeval k brzini reševanja sporov. Namesto ene same instance z izjemno možnostjo iniciative na Glavno državno arbitražo bomo imeli odslej dve redni instanci z dvema možnostima izjemnih pravnih lekov. Naše gospodarstvo je v borbi proti sistemu več instanc žaljeval, da razširjen je prišlo izrednih možnosti ni potrebno, ker bi se s tem samo gojilo nepotrebno pravadstvo in bi se dajalo nerednim plačnikom potuho za zavlačevanje plačila dolgov po zlorabi pritožbene pravice. V oporo svojemu stališču je navajalo statistične podatke iz leta 1952, ko je pri 119.000 rešenih sparih bilo vloženih le 3.645 predstavk, to je pritožb na Glavno državno arbitražo, ki je ugodno rešila le 255 pritožb. V odstotkih izraženo pomeni to, da je bilo s sodbo državne arbitraže nezadovoljnih samo 3,3% obsojenih strank.

Kreditna politika Narodne banke narekuje koristnikom kreditov, da čimprej izterjajo svoje terjatve od svojih dolžnikov, svojih kupcev itd. Evidenčna služba državne arbitraže je ugotovila takoj nato porast tožbo za več kakor 200%, proti enakemu razdobju prejšnjega leta, v Sloveniji n. pr. za prve štiri mesece 1954 letošnjega leta 9.875 spornih zadev namesto 3.225 v letu 1953 v istem razdobju. Treba je takoj poseči vmes. Analizirati je treba kvaliteto naraslih tožb, razmisлити metode čim hitrejšega reševanja, takoj je treba ukreniti vse potrebno, da bodo zmogli ogromni porast tako arbitri o. sodniki kakor tudi administracija. Z vsjo resnostjo je treba spremljati rast ali padec kvalitete odločb celotne ustanove in posameznih arbitrov. Vse te ukrepe je treba storiti takoj, ne pa po preteku časa, ki bi ne neobhodno potreben, da bi se o problemu počutila uprava, ki bi stala izven gospodarskega sodišča, miscino in stvarno od njega oddaljena. Ako bi ti ukrepi prišli pozno, bi arbitraža oziroma gospodarsko sodišče ne moglo več iz zaostankov.

Drug primer: Podružnice Narodne banke na ozemlju nekaterih ljudskih republik so pričele odklanjati izvrševne arbitražne odločbe na izvestne postavke bančnih računov obsojenih strank, češ da prisojena terjatev ni namembna terjatev za te postavke, na primer za investicije. V nevarnosti je ekspeditivnost izvršilnega postopanja za številne in velike zneske. Pri svojem sodnem delu je arbitraža to nevarnost ugotovila, po upravnih poti pa je dognala enake pojave v drugih republikah in obvestila o tem merodajna mesta. Tako je bila preprečena nevarnost nepregledne škode za naše gospodarstvo.

Za poplavljenca so darovali

Slovensko narodno gledališče v Ljubljani bo dalo vse izkupiček današnje popoldanske in večerne predstave.

Trgovinska zbornica za mesto Ljubljana za centralni fond 500.000 din. DPD »Svoboda: terena Krim, Ljubljana — čisti dobiček ene predstave. Krajevni odbor ZVVI Poljane L. Ljubljana je nakazal za poplavljenca vojne invalide okrajnega odbora ZVVI Celje 10.000 din.

Rudnik živega srebra Idrija en milijon din, sindikalna podružnica tega rudnika 50.000 din in zaslužek enega delovnega dne v znesku 440.000. Zaslužek enega dne bodo darovali še naslednji kolektivi: »Zidgrad« Idrija, Tovarna igel Kobarid 2 delovna dneva, Opekarna Kobarid 2 in pol delovnega dne, Trgovsko podjetje, Kobarid, krajevni obrtni in zavarovalni uslužbenci v Kobaridu, kar znaša skupaj več kot 200.000 din. Okrajni sindikalni svet in OLO Kobarid skupaj 250.000 din.

Kolektiv Prešernovega gledališča v Kranju se je v korist poplavljenca odpovedal dvodnevnemu izletu v Koper. Protivrednost tega izleta bo nakazana odboru za pomoč poplavljenca v Celju in okolici.

Kolektiv rudnika Velenje bo nakopal 1.000 ton premoga in ga dal celjskemu in šoštanskiemu štabu za pomoč poplavljenca.

Prebivalci Domžal in okolice so zbrali za pomoč poplavljenca raznega blaga v vrednosti preko dveh milijonov din. Posamezni kolektivi pa so odobrili večje zneske kakor na primer tovarna »Toko« en milijon din.

Sindikalna podružnica tovarne pohištva »Edvard Kardelj« v Novi Gorici je organizirala prostovoljno delo. Tovarna bo dala ves potreben material, delavci pa bodo izdelali v 14 dneh 200 postelj in 50 vzmetnih zimnic.

Sindikalna podružnica Slovenija-vino Ljubljana se je odločila za izletu in protivrednost v znesku 90.000 din darovala za poplavljenca, razen tega je zbrala tudi 16.450 din.

Delavci litijjskih podjetij bodo darovali enodnevni zaslužek, odbor RK v Litiji pa je namenil za poplavljenca čisti dobiček prireditve.

Na čekovni račun Narodne banke 601-T-461 — pomoč poplavljenca — pa je bilo 10. junija nakazano 2.054.464 din, 11. junija pa 3.899.207 din.

Takšna dogajanja se vrste pri delu državne arbitraže dan za dnem in se bodo vrstila tudi pri gospodarskem sodstvu. Ali bo moglo bodeče gospodarsko sodstvo, ki bo prepletano z upravo rednega sodstva, uspešno reševati svoje naloge v tem pogledu? Ali je tako prepletano sploh potrebno, ko vendar nikomur pametnemu ne pade v glavo, da bi se na primer prepletala uprava vojaškega sodstva s ostalim sodnim upravnim aparatom, češ da je to potrebno zaradi varovanja načela enotnosti pravosodja. Vsekakor bi moralo imeti gospodarsko sodstvo v upravnem pogledu najširšo avtonomijo.

Tri skrajnosti v odnosu do družbenega upravljanja v šolah

»V razpravi se je pokazalo, da se v posameznih primerih v tem, da upravlja šole oni, ki delajo v njih, namreč učitelji in predavatelji. Mislim, da je treba to pojmovanje zavrniti kot pogrešno in sicer iz dveh razlogov: 1. Šola ni tovarna ali kakšno drugo gospodarsko podjetje, v katerem ustvarjajo neposredni proizvajalci novo vrednost ali v katerem so delovni ljudje z drugo gospodarsko delavnostjo sami vzdržujejo šolo. Šola je ustanova, ki jo vzdržuje družba, ko oddaja za to sredstva, ustvarjena na drugi strani kot neobhodno, potreben, koristen in stalen izdelek družbe za izobrazbo in vzgojo novih organizacij. 2. Prav zaradi te svoje naloge ima šola za družbo mnogo večji pomen, kakor za ima na primer kakšno gospodarsko podjetje, da bi se mogla prepustiti v upravljanje samo onim, ki delajo v njej. Za njeno delo in rezultate za njen lik je zainteresirana v največji meri vsa družba, ker je od tega, kakšna bo šola, kakšno znanje se bo dajalo našemu naraščanju, kako se bo vzgajal, odvisna v precejšnji meri naša bodočnost.

Izvajanje tega ustavnega načela v področju prosvete in kulture zahteva od nas, ljudske skupščine, zveznega izvršnega sveta in drugih organov, izdelavo zakona, ki bo postavil pravni temelj, na katerem naj prosvetne in kulturne ustanove organizirajo svoje delo, zasnovali pa ne smejo biti.

Podpredsednik Čolakovič je nadalje govoril o načelu samoupravljanja delovnih ljudi v področju prosvete kot bistvenemu elementu socialistične demokracije. Uporabljanje tega načela v praksi pomeni: prenesti v širokem področju prosvete in kulture čim več močete onih upravnih funkcij, ki so jih doslej opravljal državni organi, na organe neposrednega družbenega upravljanja, oprostiti prosvetne in kulturne ustanove od vmešavanja državne administracije v njihove zadeve, dati razmah ustvarjalni pobudi delovnih ljudi in k reševanju raznih vprašanj z tega področja pritegniti k aktivnemu sodelovanju čim večje število državljanov.

Zbiralne akcije, ki so jih začele kmetijske zadruge in ostale družbene organizacije na poziv Glavne zvezne zveze in okrajnih združenih zvez s poškoedovanih področjih, so že do sedaj dale toliko sredstev, da bodo oškodovani kmetovalci prejeli po občinskih štabih za pomoč sledeča sredstva:

Pomoč kmetijskih združnih organizacij poplavljenca

Zbiralne akcije, ki so jih začele kmetijske zadruge in ostale družbene organizacije na poziv Glavne zvezne zveze in okrajnih združenih zvez s poškoedovanih področjih, so že do sedaj dale toliko sredstev, da bodo oškodovani kmetovalci prejeli po občinskih štabih za pomoč sledeča sredstva:

1. Brezplačno prejmejo vsi kmetovalci, zadržani in državnih posestva za ponovno posetev in posaditev na poplavljenih površinah potrebno seme in zelenjadne sadike. Potrebe po vrstah in količinah semena so že zbrali občinski štabi. Takoj, ko bodo imeli oškodovanci pripravljeno zemljo za setev, prejmejo preko pristojnih kmetijskih združb po razdelilnih občinskih štabov za pomoč potrebno seme in sadiko.
2. Za vsa poplavljenca površine, ki bodo na novo posejane in kulture, ki so ostale, pa je njihovo rast potrebno oživiti, prejmejo oškodovanci potrebna umetna gnojila po polovični ceni. Vabimo oškodovance, da se obrnejo na svoje kmetijske zadruge, oziroma na okrajne zadržne zveze, da jim kmetijski strokovnjaki svetujejo vrsto in količino umetnih gnojil, potrebnih za pospešitev rasti rastlin na poskodovanih zemljiščih.
3. Brezplačno bodo okrajni štabi za pomoč z budožeri planirali oziroma odstranili večje namose na pni kmetijskih površinah, kjer so ta dela s stroji sploh možna.
4. Prav tako bo najtežje prizadetim dodeljena tudi živinska krma, ki so jo zbrale posamezne kmetijske zadruge in podjetja, da se na vsak način obdržati stalež živine na poskodovanih področjih.

Največja koristi za kmetijstvo v poplavljenih področjih bo trajno zavarovanje kmetijske zemlje pred poplavlji.

Za to se Glavna zadržna zveza za Slovenijo obrača na vse kmetijske zadruge ter ostale zadržne organizacije in podjetja z vabilom, da pričeto akcijo zbiranja prav in te namene še povečajo in razširijo. Poleg 20 milijonov, ki jih je dala Glavna zadržna zveza Slovenije, bi bilo potrebno zbrati od ostalih zadržnih organizacij za začetna dela za obvarovanje kmetijske zemlje poplavljenih področij hudournikov Hudinje, Voglaine in ostalih pritokov, vsaj 30 milijonov din. Vsaka zadrža naj bi skladno s svojo ekonomsko močjo prispevala primeren znesek k skupni zbiralni akciji.

Sredstva naj nakazujejo zadržne organizacije na tek. rač. Glavne zadržne zveze Slovenije, NE 604-T-211 z oznako »Prispevek poplavljenca».

Skupna pomoč težko prizadevanjem bo kmetovalcem izdatno pomagala tudi s traktorskimi oranjem in pripravo zemljišč za ponovno setev.

Se važnega, kot takojšnja neposredna pomoč posameznim prizadetim kmetovalcem, pa je

izvedba takojšnje akcije, da se s skupnimi močmi in sredstvi pomaga tem, stalno po poplavah ogroženim področjem. Takoj je potrebno pristopiti k regulaciji hudournikov. Za izvedbo teh del pa bodo potrebna znatna sredstva. Kot prvi korak k trajni ureditvi vodnega vprašanja na teh področjih, je potrebno, da z zbranimi sredstvi takoj pričnemo s popravili na več mestih spremenjenih in pokvarjenih hudourniških tokov, ki lahko pri najmanjšem deževju povzročijo nove škode na teh poplavljenih področjih. Delna uporaba zbranih sredstev za začetne melioracije bo trajne koristi za kmetijstvo tega področja, kakor tudi za ostale gospodarske pogoje, ki so bile pri zadnjih poplavalih najbolj prizadete.

V sezamskem okraju so do sedaj zbrali že nad 2.500.000 din. večje zneske so nakazala podjetja »Preskrba«, Elektro Sežana, Eksport Jadran, industrija kraškega marmorja in druga. Tudi posamezniki prispevajo po svojih možnostih.

Tri skrajnosti v odnosu do družbenega upravljanja v šolah

Zaradi tega je geslo »Sola učiteljem« analogno z geslom »Tovarna delavcem« iz temelja napačno celo tedaj, kadar govore o njem dobronamerni ljudje. Imamo res zelo malo učiteljev, ki hočejo se malo navidez demokracičnim geslom prikriti svojo obrtno izobraženost, ker ne želijo, da bi se jim »vmešavala ulica« v šolske zadeve, ki jih baje samo oni razumejo.

Drugo pojmovanje družbenega upravljanja šole, ki predstavlja drugo skrajnost, je to, da se morejo člani družbenega organa upravljanja vmešavati v vse zadeve šole, prihajati k pouku, vplivati na pouk in ocenjevati učence, z učno besedo, da hočejo biti varuhi učitelja pri vsakem

koraku. Mislim, da je treba tudi to pojmovanje zavreči kot nepravilno. Smisel družbenega upravljanja v tem področju je v tem, da oprostimo šolo varuvska državnega aparata, da jo čim bolj osamosvojimo, da ustvarimo v njej tako atmosfero, v kateri se bo prosto razvijal pouk in v kateri bo vsak učitelj delal kot ustvarjalec pri zelo odgovornem delu, v katerega naj bi zastavil vse svoje osebnosti, ne pa kot uradnik. Organ družbenega upravljanja mora skrbeti za to, da se ustvarijo v šoli taki pogoji, da spremlja rezultate njenega dela, da analizira vzroke neuspehov, da skrbi za kadre svoje šole ter jim prepustja popolno svobodo pri izvrševanju njihovega učiteljskega dela.

V razpravi se je pokazalo še neko tretje pojmovanje, ki bi se lahko imenovalo bojazen pred novim. Družbeno upravljanje je dobra stvar, toda nevarno je delati eksperimente s šolo. Je nekakšno stališče ljudi, ki ne razumejo dveh stvari:

1. Uresničenje načela samoupravljanja delovnih ljudi v prosveti ni noben eksperiment, temveč je neizogibno razvijanje in iskanje novih oblik upravljanja, ki bodo omogočile boljše, za družbo koristnejše rezultate kakor doslej, kakor je to naša praksa v gospodarskem področju že potrdila.
2. Ti ljudje ne razumejo, da preživlja naše šolstvo globoko krizo. Podedovali smo šolo buržoazne družbe, izpremenili smo nekoliko v sistemu, nekoliko več v učnih načrtih in programih, vse to pa se je delalo od prilike do prilike in je bilo vse to več ali manj improvizacija brez analize, kakšen šolski sistem nam ustreza in kakšni učni načrti in programi so potrebni, da bi našo mladino dvigali kot delavsko mladino v znanju, da bi jo vzgajali v duhu naših svobodoumnih stremljenj. V tem pogledu je pred nami veliko in nadvse odgovorno delo. V našem šolstvu moramo izpre-

»Zbiralne akcije, ki so jih začele kmetijske zadruge in ostale družbene organizacije na poziv Glavne zvezne zveze in okrajnih združenih zvez s poškoedovanih področjih, so že do sedaj dale toliko sredstev, da bodo oškodovani kmetovalci prejeli po občinskih štabih za pomoč sledeča sredstva:

1. Brezplačno prejmejo vsi kmetovalci, zadržani in državnih posestva za ponovno posetev in posaditev na poplavljenih površinah potrebno seme in zelenjadne sadike. Potrebe po vrstah in količinah semena so že zbrali občinski štabi. Takoj, ko bodo imeli oškodovanci pripravljeno zemljo za setev, prejmejo preko pristojnih kmetijskih združb po razdelilnih občinskih štabov za pomoč potrebno seme in sadiko.
2. Za vsa poplavljenca površine, ki bodo na novo posejane in kulture, ki so ostale, pa je njihovo rast potrebno oživiti, prejmejo oškodovanci potrebna umetna gnojila po polovični ceni. Vabimo oškodovance, da se obrnejo na svoje kmetijske zadruge, oziroma na okrajne zadržne zveze, da jim kmetijski strokovnjaki svetujejo vrsto in količino umetnih gnojil, potrebnih za pospešitev rasti rastlin na poskodovanih zemljiščih.
3. Brezplačno bodo okrajni štabi za pomoč z budožeri planirali oziroma odstranili večje namose na pni kmetijskih površinah, kjer so ta dela s stroji sploh možna.
4. Prav tako bo najtežje prizadetim dodeljena tudi živinska krma, ki so jo zbrale posamezne kmetijske zadruge in podjetja, da se na vsak način obdržati stalež živine na poskodovanih področjih.

Največja koristi za kmetijstvo v poplavljenih področjih bo trajno zavarovanje kmetijske zemlje pred poplavlji.

Za to se Glavna zadržna zveza za Slovenijo obrača na vse kmetijske zadruge ter ostale zadržne organizacije in podjetja z vabilom, da pričeto akcijo zbiranja prav in te namene še povečajo in razširijo. Poleg 20 milijonov, ki jih je dala Glavna zadržna zveza Slovenije, bi bilo potrebno zbrati od ostalih zadržnih organizacij za začetna dela za obvarovanje kmetijske zemlje poplavljenih področij hudournikov Hudinje, Voglaine in ostalih pritokov, vsaj 30 milijonov din. Vsaka zadrža naj bi skladno s svojo ekonomsko močjo prispevala primeren znesek k skupni zbiralni akciji.

Sredstva naj nakazujejo zadržne organizacije na tek. rač. Glavne zadržne zveze Slovenije, NE 604-T-211 z oznako »Prispevek poplavljenca».

Skupna pomoč težko prizadevanjem bo kmetovalcem izdatno pomagala tudi s traktorskimi oranjem in pripravo zemljišč za ponovno setev.

Se važnega, kot takojšnja neposredna pomoč posameznim prizadetim kmetovalcem, pa je

izvedba takojšnje akcije, da se s skupnimi močmi in sredstvi pomaga tem, stalno po poplavah ogroženim področjem. Takoj je potrebno pristopiti k regulaciji hudournikov. Za izvedbo teh del pa bodo potrebna znatna sredstva. Kot prvi korak k trajni ureditvi vodnega vprašanja na teh področjih, je potrebno, da z zbranimi sredstvi takoj pričnemo s popravili na več mestih spremenjenih in pokvarjenih hudourniških tokov, ki lahko pri najmanjšem deževju povzročijo nove škode na teh poplavljenih področjih. Delna uporaba zbranih sredstev za začetne melioracije bo trajne koristi za kmetijstvo tega področja, kakor tudi za ostale gospodarske pogoje, ki so bile pri zadnjih poplavalih najbolj prizadete.

V sezamskem okraju so do sedaj zbrali že nad 2.500.000 din. večje zneske so nakazala podjetja »Preskrba«, Elektro Sežana, Eksport Jadran, industrija kraškega marmorja in druga. Tudi posamezniki prispevajo po svojih možnostih.

Začel se je mladinski festival v jugoslovanski coni STO

Koper, 12. junija. Jugoslovanska cona STO se je okrasila za veliko mladinsko manifestacijo, po kateri se bo še bolj utrdilo bratstvo slovenske, hrvatske in italijanske mladine. Vsi kraji so okrašeni z zastavami, zelenjem in slavoloki, Titov trg v Bujah pa je spremenjen v veliko gledališče na prostem, kjer so danes, na predvečer manifestacije, uprizorili Gunduličevopastirsko igro »Dubravskca«. Igra je kot gost izredni režiser beogradskega gledališča, Marko Fotčev. V tej igri je nastopila mladina bujskega hrvatskega gledališča, sodelovala sta pevska zbor kulturno-umetniških društev »Anton Barič« iz Buj in »Bratstvo« iz Maribor, ženski zbor hrvatske gimnazije iz Buj in orkester JLA iz Portoroža.

Prve mladinske kulturno-umetniške skupine so že prišle v cono B. Tako se je davi med drugim pripeljala skupina mariborskega učiteljskega, katerega mešani pevski zbor je danes že zapel po radiu jugoslovanske cone, ves dan pa so prihajali mladinci in mladinke iz vseh okrajev Slovenije in Hrvatske.

Slavnostna otvoritev slovensko-hrvatskega mladinskega festivala bo jutri zjutraj v Bujah. Otvoritvi bodo prisostvovali številni predstavniki političnega in kulturnega življenja iz Jugoslavije in cone B. Po slavnostnih govorih se bo začel kulturno-umetniški in športni spored s sodelovanjem kulturno-umetniških skupin Slovenije in Hrvatske, koperskega in bujskega okraja.

Navedel sem nekaj drobtinic iz obsežnega področja v želji, da bi bila rešitev čim popolnejša. To je mogoče brez posebnih težav, z malenkostnimi izpopolnitvami zakonskega predloga.

Jernej Stante

Antiperonosporna služba

Napoved: Hitrejšemu razvoju peronospor je poleg ugodnih temperatur pripomočel tudi vsestrajši dež. V Beli Krajini, na Biželskem in Dolenjskem razen v Mokronogu se bo peronospora pojavila najpogosteje čez teden dni. Točen datum polnja bolezniz za posamezne kraje bomo javili v ponedeljek.

Kmetijski raziskovalni in kontrolni zavod
Uprava hidrometeorološke službe

OB ROBU dogodkov

Kriza v Franciji ogroža ženevsko konferenco

Francoska kriza

Ceprav je francoski ministri predsednik Laniel pred začetkom današnjega glasovanja o vladni resoluciji, s katero je bilo povezano upravljanje zaupnice vladi, opozoril poslance, da je laže vreti vlado, kakor sestaviti novo in čeprav tudi poslanci iz preteklih izkušenj to dobro vedo, se je glasovanje izteklo negativno za Laniela. Vladi se je izpolnilo samo minimalno upanje, to je, da nasprotniki niso dobili 314 glasov, torej absolutne večine, ki je po ustavi potrebna za obvezen odstop vlade. Laniel torej lahko kljub nezaupnici, ki jo je danes dobil v skupščini, ostane še nadalje na vladi, čeprav se dostojne ne bi zgodilo, da bi se kaka vlada obdržala na oblasti, čeprav v skupščini nima več večine.

Izid današnjega glasovanja ni nobeno presenečenje, kajti Lanielova vlada je de facto že nekaj časa v krizi in se je uspela obdržati samo zaradi mednarodnih dogodkov, ki so poslance odvrčali od tega, da bi povzročili tudi formalno krizo vlade. Vendar pa v sedanjem trenutku niti dejstvo, da je ženevska konferenca v zelo slabem položaju in da bi kriza francoske vlade lahko povzročila prekinitve konferenca — s temi argumenti sta skušala Laniel in Bidault prepričati nezadovoljne, da ne bi glasovali proti vladi — ni uspelo prepričati izglasovanja nezauptice.

Težko je reči, za kaj se bo sedaj odločil Laniel, vendar tudi v primeru, če ne bi postal ostavke, ne bi mogel za dolgo odložiti krize, ker bi moral v kratkem predložiti skupščini novo določeno resolucijo o vladni politiki do indokitajskega vprašanja, kar pa bi bilo lahko za vlado usodno. Če bi namreč nasprotniki uspeli dobiti absolutno večino, bi bil ustvarjen pogoj za razpust skupščine in razpis novih volitev, o čemer se v Franciji že dlje časa govori z vedno bolj razširjeno sodbo, da sedanja skupščina ne predstavlja več volje francoskega naroda. — Prej ali slej se bodo verjetno morali za to odločiti, kajti pri sedanjem položaju v skupščini se ne bi mogla obdržati nobena vlada predvsem zaradi vprašanj, ki jih mora rešiti, to je vprašanje vojne v Indokini in vprašanje ratifikacije pogodb o EOS.

Egipt in Saudova Arabija

Nesoglasja med v Arabiji ligi včlanjenimi državami so se že večkrat pokazala, najbolj očitna pa so zdaj, ko je Pakistan sprejel ameriško pomoč ter se pripravila turško-pakistanski pakt. Akcija proti temu paktu in proti spremembam pakistanske zunanje politike v Egiptu in egiptovski ministru Salah Salem je bil zdaj pet dni na obisku v Saudovi Arabiji.

Po vrnitvi je v Kairu na tiskovni konferenci izjavil, da Egipt in Saudova Arabija nista pristopila k nobeni obrambni organizaciji Srednjega vzhoda, ki bi bila pod pokroviteljstvom zahodnih sil, dokler ne bosta rešena za obe državi najvažnejša problema — suški in palestinski. Potem je naznanil, da bosta Egipt in Saudova Arabija podredila svoji vojski skupnemu poveljstvu, kakor to določa tudi načrt arabske vzajemne varnosti. Egipt in Saudova Arabija sta odločna nasprotnika vsakega poskusa za priključitev kake arabske države turško-pakistanskemu paktu.

Med Egiptom in Saudovo Arabijo bodo odslej vsak mesec posvetovala za izmenjavo informacij o razvoju situacije, obrambni minister Saudove Arabije princ Masal pa bo v kratkem prišel v Kairo, kjer se bodo posvetovali, kakor zatrjuje minister Salem, o tehničnih podrobnostih skupne obrambe. Po mnenju političnih opazovalcev so med temi »detalji« tudi prizadevanja za napredek vojne industrije v obeh državah.

Preden je egiptovski ministar govoril o skupnem poveljstvu vojsk obeh držav, so pa tudi drugi predstavniki egiptovske vlade večkrat naglašali, da ni v zunanji politiki Egipta prav nobenih sprememb. Minister Salem je tako poudarke izpopolnil z odlično izjavo, da se ni prav ničesar zgodilo ali spremeni glede britansko-egiptovskih odnosov ter da se stališče Egipta ni prav nič spremenilo od lani meseca oktobra, ko so bila prekrajana poanjanja med Egiptom in Veliko Britanijo.

Zaradi nejasnega položaja danes ni bilo zasedanj — Govori se o začasni odložitvi posvetovanj

Zeneva, 12. jun. Posebni dopisnik Tanjuga poroča: Nezaupnica Lanielovi vladi ni presenetljivo, da azijski konferenci v Zenevi. Kriza francoske vlade je nastala zadnje dni zaradi zastoja, v katerega je zabredla indokitajska debata. Zaskrbljenost, ki je vladala v Zenevi že od začetka tedna, je sedaj še povečala vprašanje, kakšne možnosti ima ženevska konferenca za nadaljnje delo.

Danes v Zenevi ni bilo nobene seje o Indokini ali Koreji, ker so se ministri za zunanje zadeve sinoči sporazumeli, da bodo v pričakovanju izida glasovanja v Parizu prepustili Eden in Molotovu v premislek, če bo mogoče nadaljevati razgovore. Eden in Molotov sta se sešla danes dopoldne, ker pa je izid glasovanja prispel šele po njunem sestanku, je verjetno, da se bosta danes še enkrat dobila.

Večina delegatov, ki so se davi mrzlično obiskovali — samo na sedežu francoske delegacije je bilo deset raznih sestankov — se sedaj vprašuje, če bo prihodnji teden mogoče nadaljevati ženevske

razgovore. Tudi če bi našli kak izhod, za to pa se je davi pokazalo upanje glede na »precej ugoden razvoj vojaških razgovorov«, je sedaj glavno vprašanje, če bo konferenca lahko nadaljevala delo brez udeležbe francoskega ministra za zunanje zadeve, zastopnika države, ki je ena izmed najbolj prizadetih na ženevskih razgovorih. Francoski zastopnik je izjavil, da Georges Bidault za sedaj nima namena odpotovati v Pariz, s čimer je potrdil glasove, ki krožijo v Zenevi, da je francoska delegacija vzlic krizi v Parizu pripravljena nadaljevati razgovore.

Iz britanskih virov pa se je zvedelo, da bi bilo najbolje, če bi ženevske konferenco ministrov za zunanje zadeve začasno odložili s tem, da bi vojaški in politični strokovnjaki ostali v Zenevi in se skrbeli za nadaljevanje konference, dokler po redni diplomatski poti ne bo določen dan za nov sestanek ministrov. V ameriških krogih pa izražajo mnenje, da bi morali konferenco glede na to, da je tako in tako pred očividnim neuspahom, podaljšati še za kak

dan ter tako omogočiti, da se sestane dokončno razide. Na katero izmed teh treh možnosti bosta privolili sovjetska in kitajska delegacija, sedaj še ni znano. Očividno pa je, da tudi te dve delegaciji čakata na nadaljnji razvoj položaja v Franciji.

Vodja britanske delegacije na ženevski konferenci Eden bo po razgovoru s sovjetskim ministrom Molotovim sprejel indonezijskega veleposlanika v Parizu, nato pa šefa južno-korejske delegacije Pjun Jung Taja. Računajo, da bo tudi indijski zastopnik v OZN Krišna Menon govoril z Edenom.

Vodja ameriške delegacije Bedell Smith in britanski minister za zun. zadeve Anthony Eden sta na današnjem sestanku proučila taktiko, ki bi jo morali sprejeti na ženevski konferenci, ter možnosti, ki jih daje konferenca v neposredni prihodnosti. V ameriških krogih v Zenevi pravijo, da sta Eden in Smith popolnoma sporazumela o vseh načelnih vprašanjih.

Zeneva, 12. jun. (AFP). Avstralski minister za zunanje zadeve Richard Casey je prispel danes z letalom v Zenevo, da bo spet prevzel vodstvo avstralske delegacije.

»Vrnil sem se v Zenevo takoj po volitvah v Avstraliji. Avstralska vlada je želela, da se vrnem v Zenevo čez New Delhi in Karachi,« je dejal Casey in pripomnil, da se je v Indiji večkrat sešel s predsednikom Nehrujem. Casey je zanikal glasove, da je prišel seboj rešitev za indokitajski problem. Dejal je, da ima avstralska vlada vsekakor svoje določeno stališče in da bo o tem govoril danes z ministri za zunanje zadeve za hodnih veselih.

Delegati na ženevski konferenci imajo zelo malo prostega časa tudi v tistih dneh ko ni sej, zato zelo redko najdemo možnost za izlete v lepo okolico Lemanskega jezera. Ameriški delegat Bedell Smith je šel sedaj po sedmih tednih konference našel toliko časa, da je šel vsaj enkrat na ribolov. Na sliki ga vidimo, ko se vrača z jezera.

Winterton ni sprejel delegacije OF

Trst, 12. junija. — Davišnji »Primorski dnevnik« piše, da poveljnik cone A STO general Winterton ni hotel sprejeti delegacije tržaške Osvobodilne fronte, ki r. u. je hotela razločiti svoje stališče o gospodarskem in socialnem položaju v coni in specifičnih vprašanjih slovenskega prebivalstva, kot so razlašanje slovenske zemlje in zahteva po odškodnini za škodo, ki so jo utrpeli Slovenci med fašizmom. Zastopniki Osvobodilne fronte so hoteli generalu Wintertonu povdati svoje mnenje o rešitvi teh problemov. Odklonilni odgovor generala jim je sporočil neki oficir njegovega štaba, ki je dejal, da »je stališče raznih strank v coni dovolj znano.«

Politika ZVU samo podpihuje ekstremistične kroge, poudarjajo tržaški napredni krogi

Tu v Trstu poudarjajo, da diskriminacijsko ravnanje cone A STO generala Winterton, ki bi moral voditi nevtralnemu politiko do narodnostnih skupin prebivalstva ne predstavlja nič novega in je to dokaz več, da anglo-ameriška vojaška uprava trmasto vztraja v svoji podpori irendentizmu. To odkrito zapostavljanje in žalitev do OF — politične skupine, ki je nosila v preteklosti glavno skrb protifašistične borbe na tem področju, sedaj pa nadaljuje odločno borbo proti rimskemu imperializmu, se bori za bratstvo med narodi, ima v sedanjem času še poseben pomen. Opazovalci v Trstu poudarjajo, da je hotel g. general Winterton, ki je sprejel doslej že nešteto irendentističnih delegacij ter tudi ugledil njihovim zahtevam, s tem samo ohrabriti reakcionarne kroge v

Trstu. Italijani so postali malodušni in dezorientirani z ozirom na polom njihove politike proti balkanski zvezi. V Trstu poudarjajo, da taka politika anglo-ameriške vojaške uprave samo hrabri in podpihuje ekstremistične kroge v protijugoslovanski mržnji in zastruplja ozračje, da ne more priti do pomirjenja na tem ozemlju. Kljub temu, da se je v zadnjem času še posebno pokazala vsa škodljivost na mirojubno politiko teh reakcionarnih krogov, anglo-ameriška vojaška uprava namerno nadaljuje s podporo tej dekonstruktivni politiki, ki je konec koncev škodljiva tudi za tiste, ki jo podpirajo.

S. L.

Izvršni komite jugoslovanske skupine Interparlamentarne unije

Beograd, 12. jun. Dopoldne je bil sestanek poslancev zvezne ljudske skupščine — članov jugoslovanske nacionalne skupine Interparlamentarne unije. Sestanku je predsedoval podpredsednik zvezne ljudske skupščine tov. Vladimir Simić, ki je poročal o zadnjem zasedanju Interparlamentarne unije. Po poročilu tov. Simića je bil izvoljen izvršni komite jugoslovanske nacionalne skupine Interparlamentarne unije. Za predsednika je izvoljen tov. Vladimir Simić, za podpredsednika Vladimir Popović in Lidija Sentjurica, za sekretarja Lazar Moišev, za blagajnika pa Vojin Popović. Za člane izvršnega komiteja so izvolili Moša Pijada, Maska Snuderla, Nikola Kovačevića, Vero Acevo, Vlasta Begovića, Dmitra Bakića, Ivana Božićevića, Borisa Bakraca, Vlasta Žečevića ter tov. Tomšičevo. Jugoslovanska nacionalna skupina šteje okoli 350 članov. Poudarjeno je bilo, da bo na zasedanju Interparlamentarne unije, ki bo od 27. avgusta do 2. septembra na Dunaju, poslanih 6 delegatov, ki bodo zastopali jugoslovansko nacionalno skupino.

S. L.

Reorganizacija grške armade

Atene, 12. junija. (Tanjug.) Iz uradnih virov se je zvedelo, da bodo v grški vojski v kratkem demobilizirali 10.000 do 12.000 vojakov, kar spada v okvir reorganizacije grške armade, katere glavni namen je vojaške izdatke prilagoditi grškim gospodarskim možnostim.

Danes se je v Atenah začela konferenca zastopnikov grškega generalnega štaba z ameriškimi vojaškimi funkcionarji v Grčiji ter posebnimi delegati ameriškega ministrstva za obrambo o spomenici grškega predsednika Papagosa, ki je predlagal reorganizacijo grške vojske. Grške oborožene sile naj bi se letos zmanjšale za 45.000 moč, prihodnje leto pa naj bi imele 75.000 borcev. Zmanjšanje aktivnih divizij bi povežalo z ustanovitvijo rezervnih enot in boljše oborožitvijo ter preuvrstitvijo aktivnih divizij.

Van Fleet v Južni Koreji

Seul, 12. jun. (AFP) Posebni odposlanec predsednika ZDA Eisenhowerja general Van Fleet je prispel v Seul, kjer bo proučeval vojaške probleme na Daljnem vzhodu. Na vprašanje novinarjev, če je njegova naloga, da prepreči Sing Man Riju enostanske korake za primer neuspeha ženevske konference, je Van Fleet odgovoril, da to ni njegovo delo.

V Seulu bo ostal 4 dni, nato pa bo odpotoval na Japonsko in Formozo, konec meseca pa bo spet v Južni Koreji. Ob prihodu v Seul je Van Fleet izjavil, da ne bo obiskal Indokine.

Rekorden obisk razstave o JLA v Atenah

Atene, 12. jun. (Tanjug). Razstavo fotografij o Jugoslovanski ljudski armadi, ki je bila odprta v Atenah od 1. do 6. junija pod pokroviteljstvom ministra za narodno obrambo Grčije Kancelopolosa in jugoslovanskega veleposlanika v Atenah Radosa Jovanovića, so prenesli v Solun, kjer bo odprta do 15. junija.

V Solunu je razstava pod pokroviteljstvom poveljnika korpusa generala Keceasa. Iz Soluna jo bodo prenesli v Ankaru, nato pa v Carigrad. V Atenah je razstavo obiskalo okrog 50.000 meščanov, kar je po besedah ravnatelja razstavne dvorane rekorden obisk v glavnem mestu Grčije. Za razstavo so se enako zanimali vsi sloji atenskih meščanov, obiskali pa so jo tudi zastopniki grške vlade, generalitete, člani diplomatskega zbora in drugi gosti. V knjigo vpisov se je vpisalo več sto Atenčanov, ki so izrazili veselje nad obiskom predsednika repub. v Grčiji

Sporazum o odcepitvi dunajskih obrobni občin

Dunaj, 12. junija. (Tanjug.) Osem let po sklepu avstrijskega parlamenta o vrnitvi 80 tako imenovanih »obrobni občin« Spodnji Avstriji, ki jih je bil Hitlerjev režim 1938 priključil Dunaju, je bil včeraj dosežen končni sporazum o zavezniškem nadzorstvenem svetu. S tem je končan dolgotrajni spor, ker je sovjetska uprava odklanjala, da bi občine s približno 125.000 prebivalci odcepili od upravnega področja Dunaja. Sporazum je bil sklenjen na podlagi kompromisnega francoskega predloga, ki ustreza tudi sovjetskemu pogodu, da odcepitev teh občin od Dunaja ne sme vplivati na spremembo mej okupacijskih con.

Seul, 12. jun. (Reuter) Predsednik južnokorejske vlade Paik Tu Cin je danes podal ostavko predsedniku Sing Man Riju. Kakor se je zvedelo, se je za to odločil 3 dni prej, preden je novo izvoljena skupščina potrdila njegov resor. Ni znano, če bo Sing Man Ri sprejel njegovo ostavko. Paik Tu Cin je predsednik vlade od lani. Računajo, da je podal ostavko zaradi povišanega nezadovoljstva proti njemu med liberalnimi člani vlade.

Francosko-indijski razgovori

Indija uvedla strožje nadzorstvo nad prometom s francoskimi posestvi

New Delhi, 12. junija. (Tanjug.) Vodja indijske delegacije na francosko-indijskih razgovorih v Parizu je izjavil danes, da neodvisna Indija ne more sprejeti tuje uprave nad deli njenega ozemlja. Glede pariških razgovorov je vodja indijske delegacije poudaril, da so različne med gledišči obeh vlad bistvene. Indija zahteva, da se važni oddelki uprave v posesti prenesejo v izključno pristojnost Indije. Pariz pa je pripravljen za vključitvi indijskih svetovlavec v francosko upravo zadostiti samo formalni strani tega vprašanja. Zato je treba povedati, zaključuje indijski zastopnik, da v razgovorih ni bilo mogoče najti skupne podlage za rešitev. Vsaka nova pobuda bi morala temeljiti na odpravi današnjih razlik, sicer je Indija ne bo sprejela.

Medtem pa bo indijska vlada uvedla najstrožje nadzorstvo nad prometom v Indiji in francoskimi posestmi, v katerem je med razgovori nekoliko popustila, da bi ustvarila ugodnejše ozračje.

Reorganizacija italijanske krščansko-demokratske stranke?

Rim, 12. junija. (Tanjug.) Desničarska krščansko-demokratska skupina, ki jo vodi Pella, je predlagala včeraj v predkongresnem pozivu popolno reorganizacijo krščanske demokratske stranke. Pellova skupina predlaga enotnost znotraj te klerikalne stranke in odpravo vseh razlik med strujami, ki naj bi temeljila na ustanovitvi enotnega bloka za boj proti naraščanju kominformoske opozicije. Pellovi pristaši so povabili vse krščansko-demokratske politike, naj se na kongresu krščanske demokratske stranke pridružijo njegovemu programu.

Zahteva za razrešitev Mc Carthyja

Senator iz Wisconsinu nadaljuje s svojo razdiralno dejavnostjo

Washington, 12. jun. (AFP). Republikanski senator Ralph Flanders je zahteval danes od senata, naj razreši Mc Carthyja dolžnosti predsednika preiskovalnega odbora za tako dolgo, dokler ne bo odobril na obtožbe, ki so bile izrečene proti njemu še 1952, da je za svojo osebno korist uporabil del denarja, ki ga je dobil za boj proti »komunistični infiltraciji«. Flanders je dejal, da senator Mc Carthy ni hotel odgovorjati pred senatnim pododborom, ko je leta hotel ugotoviti, če je Mc Carthy ravnal v nasprotju s običaji v senatu, ko je dobil 10.000 dolarjev kot honorar za propagandno brošuro in prid nekega društva, ki je proslilo vlado za posojilo.

Mc Carthy je izjavil, da dela senatni pododbor, kateremu predseduje, sedaj »predpreiskavo« o položaju znotraj ameriške obveščevalne službe. To izjavo je dal na se-

stanku senatnega anketnega pododpora, ki pravkar preiskuje njegov spor z vojsko.

Kredit za razširitev pireskega pristanišča

Atene, 12. jun. (Tanjug.) Na zadnji seji grške vlade je bil odobren kredit 25 milijonov drahem (nad 800.000 dolarjev) za razširitev in ureditev pireskega pristanišča. Zgradili bodo dok za popraviljanje tujih ladij, obnovili pristanišče Turkolimanu in zgradili objekt v osrednjem pristanišču. Na isti seji je vlada pretresala zakonski predlog o končni obnovi Jonskih otokov, ki jih je hudo prizadel zadnji potres.

Novi poveljnik ameriških čet v Trstu

Trst, 12. jun. (Tanjug.) Dosedanji poveljnik ameriških čet v Trstu generalni major McFadyen je razrešen, na njegovo mesto pa je imenovan generalni major John Dabney. Po uradnem sporočilu je bil McFadyen razrešen zaradi boleznii. Generalni major Dabney je prišel iz Münchena, kjer je bil poveljnik sjužnega letalskega poveljstva.

Pred ZASEDANJEM BRITANSKEGA PARLAMENTA

Churchillova ostavka je odvisna od Ženeve?

V konservativnih krogih poudarjajo, da se bo Churchill umaknil Edenu, če konferenca v Zenevi ne bo uspela

London, 12. jun. (Tanjug.) Po 10 dnevih premora bo britanski Spodnji dom začel zasedati v torek. Popolnoma negotovo je, katera vprašanja bo parlament reševal v bližnji bodočnosti, to je, do konca

Winston Churchill

zela Velika Britanija v okviru sistema kolektivne varnosti na tem področju.

Dokler bo trajala negotovost o usodi ženevske konference, se Eden ne bo vrnil v London. Tudi trdijo, da bo britanski minister uporabil ves svoj vpliv, da bo konferenca rešil pred neuspahom. Če pa se bo ženevska konferenca razšla brez uspeha in se bo Eden vrnil v London praznih rok, niso izključene spremembe v britanski vladi.

Vztrajne glasove, da bi se utegnil Churchill umakniti še pred letošnjimi parlamentarnimi počitnicami, širijo sedaj tudi odgovorni krogi konservativne vlade. Leti pravijo, da bi mogli dogodki znatno vplivati na Churchillovo odločitev. Kakor piše konservativni »Yorkshire Post«, bi Churchill obdržal svoje funkcije, če bi se pokazalo, da je še upravičeno upanje na uspeh v Zenevi. Če pa se bo moral vrniti v London, tedaj bi po teh vesteh Churchill odstopil mesto Edenu. Če se bo Churchill odločil za ta korak, bo prišlo do precejšnjih sprememb v konservativni vladi. Kot kandidata št. 1. za ministrstvo za zunanje zadeve omenjajo dosedanega ministra za gradnjo Harolda McLeana.

Po mnenju odgovornih britanskih krogov je še upanje, da bi se izognili dokončni prekinitvi ženevskih razgovorov. Pooblaščen britanski funkcionarji upajo v uspeh vojaških razgovorov med zastopniki francoskega poveljstva in zastopniki Ho Si Min-

hove vojske. Zvedelo se je, da so leti dali nove predloge o razmejitvi in da te predloge sedaj proučuje Pariz.

Britanska diplomacija pa vendar ni stala križem rok in je pripravljala politiko za primer neuspeha ženevskih razgovorov. Kakor pravijo, bo vlada v torek proučila možnost, da bi sklicali konferenco držav britanske skupnosti narodov — v okviru predsednikov vlad ali ministrov za zunanje zadeve — na kateri bi sprejeli sklep o skupnih ukrepih v jugovzhodni Aziji.

Evakuacija vietnamskih ranjenecv

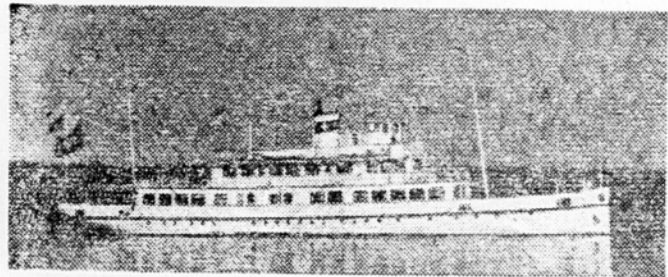
Hanoi, 12. jun. (AFP). Po sporazumu, ki je bil sklenjen včeraj na sestanku med francoskimi in vietnamskimi zastopniki, bo 267 ranjenih ali bolnih Bao Dajevih vojakov izpuščenih prihodnji teden. Osvobodjene ujetnike iz taborišč Severnega Vietnama bodo izročili na železniški postaji Kodzo, 2 km severno od Dinkaua.

Francoski delegati so na razgovorih predlagali, da bi proučili vprašanje pošte za ujetnike, izvedli novo zamenjavo ranjenih ujetnikov iz Dien Bien Fuja in uredili pošiljanje zdravih ranjenih francoskim in Bao Dajevim ujetnikom. Vietnamska delegacija je izjavila, da se mora o tem posvetovati s svojim vrhovnim poveljstvom.

Tokio, 12. jun. (Reuter) Vladajoča liberalna stranka je vložila tožbo proti 31 poslancem levega in desnega krila socialistične stranke ter 3 sekretarjem v narodni skupščini, ker so sodelovali v uporu 3. jun. v skupščini. Kakor smo poročali, je bilo med pretepom ranjenih nad 50 poslancev in poslancev. Navedeni poslanci so obtoženi, da so napadli in ovrzali funkcionarje pri opravljanju službe.

ZAPISKI S POTOVANJ V PARIZ

Tri verzije alpskega turizma

Po skrbnem carinskem pregledu je švicarska potniška ladja odrinila proti nemškemu pristanišču Fridrichshafen

z letalom, Svedci pa z motorji in avtomobili pribijajo sem v velikem številu. Drug znamenit otok je Reichenau — to je miren kotiček z intimnimi pensijami in nekaj cerkvami iz 9. in 11. stoletja; je pa na »slabem glas« kot eldorado nemških novoporočencev.

Zdelo se mi je, da prisostvujem vojaškim manevrom neke moderne in nanovo opremljene motorizirane armade, ko sem se vozil po teh nemških poteh ob sinjem jezeru. Pred neko železniško zapornico smo čakali zelo dolgo — 7 minut. V tem kratkem času se je na eni strani nabralo 39 motoristov, 33 avtomobilov in 18 avtobusov. Vse v gosjem redu, disciplinirano kot vojska — na vsakem motorju fant in dekle — oba imata na glavi čelade (za varnost ob prometnih nesrečah); oprema popolna, vse se svetilka v soncu, resni obrazi, mirne oči — čeprav vlak dolgo ni bilo. In ko se zapornica dvigne zarnobne motorji in vse se požene dalje, v blaznem tempu, z občutkom varnosti, kot bi nevidna roka uravnala ves ta nečloveški promet, vso to poplavo — kot bi vsa Nemčija krenila na pot.

Kakor bočete; z letalom v nekaj urah ali s kolesom v 12 dneh. Potovanje, ki traja dalje časa, ima samo to prednost, da nam daje možnost videti in spoznati več, kot če bi potovali hitreje.

Vtisi, ki so se nabrali na poti v Pariz čez Avstrijo, Nemčijo in Švicco, so predosem vtisi o turizmu, saj sem potoval skozi predele, ki so središče evropskega tujiskega prometa.

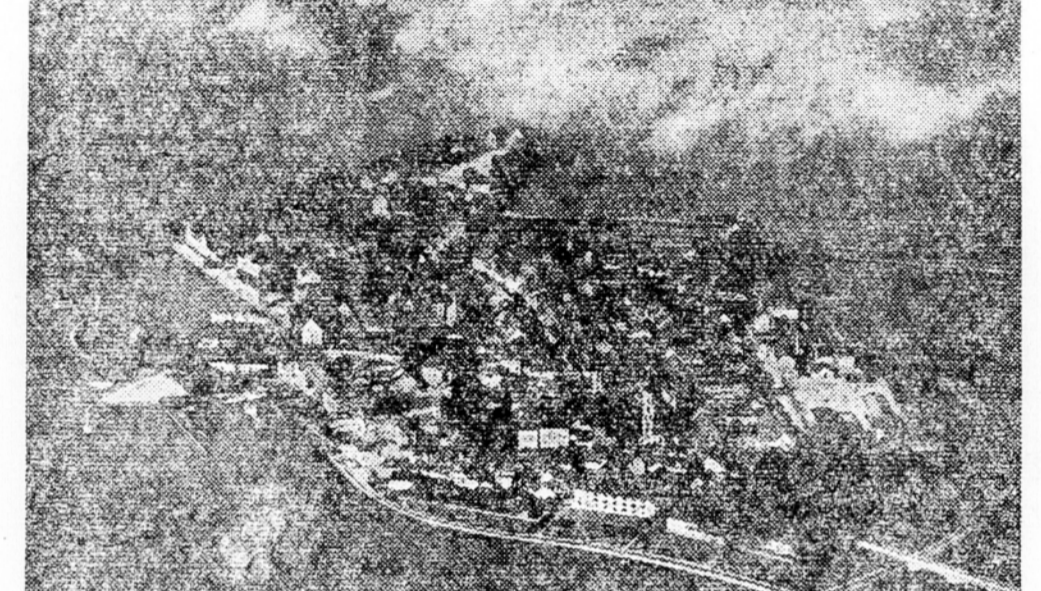
O tistem delu Francije med mejo in Parizom lahko govorim le kot o 300 km skoraj obupne provincialne dolgočasnosti, da se človeku zazdi, kot bi Pariz resnično vsrkal vse življenjske sokove te dežele.

TUJSKE SOBE, TUJSKE SOBE...

Čisto s prelaza Podkoren na koroško stran bi lahko imenovali tudi »cesto smrti«. Avstrijski so tistih 26% strmine skrbno izkoristili in so na vseh izpostavljenih krajih postavili table z mrtvaškim znakom in napis »Smrtina nevarnost!« Vsa ta znamenja ob tej poti pa spadajo dejansko med dobre rekvizite za drug turistične znamenitosti. Kdo bi zameril kakemu Dancu ali Nizozemcu, ki se je tudi vozil z avtomobilom, da bi ne bil ponosen na tako nevarno vožnjo.

Kako bi bilo, če bi bilof Vsaka kisa ob cesti med Ljubljano in Bledom bi imela viden napis »Tujske sobe«. »Cirmani« bi s tablami rekla: »Mirno od renize do Kranja in skozi dolino Vrat, prek Kredarice in Hribaric, mimo Triglavskih jezer v Bohinj bi bila speljana »Transtriglavška alpska avtocesta«. Ob njej bi stali hoteli, bi feji in bencinske črpalke; vsake pol ure pa bi se lahko z žičnico zapeljali na vrh Triglava...

Lep razgled s terase neke go...

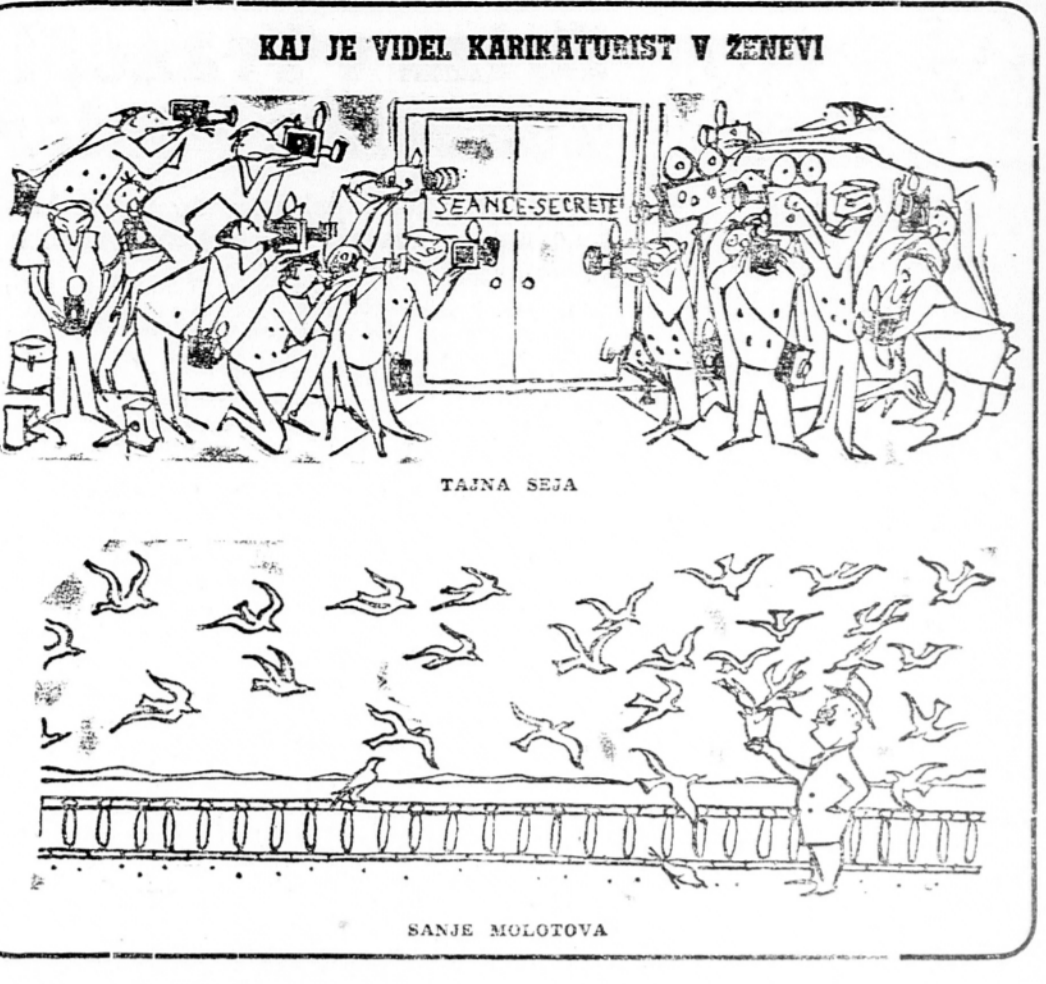

Lindau na otoku ob bregu Bodenskega jezera. Kakor vsi drugi otoki, je tudi Lindau povezan s celino z mostovoma (cestalim in železniškim).

hute Vorarlberških gora. Toda nensdoma je v pristanišču ostro zapiskala ladja — Odbodil ljudje so se zmedli. Harmonično valovanje Mozarta se je zmirilo in orkester se je zaman trudil dalje. (V sezoni pritrjujejo v Lindau številne umetniške razstave in gostovanja renomiranih nemških in tujih gledališč. Poleg tega je na Bodenskem jezeru še več otokov. Najznamenitejši je Mainau s tropskimi vrtovi; a na njem vzbira zastava švedske kraljevine. Včasih je tu počivala švedska kraljevska vojska na poti v Italijo. Danes kralj potuje

SKRTACENI PEJSAZI V DEZELI NEVTRALNOSTI I med vseh carinskih preglednikov na mejah, so se švicarski najbolj vestno ukvarjali z motorji prihajajo. Čeprav nisem imel dovoljenja za potovanje v to državo, sem smel po »mednarodni tranzitni cesti« skozi. Povedali so mi, da se smem muditi na švicarskem ozemlju le 8 ur in 45 minut ter da se ne smem oddaljevati od glavne ceste.

Drago Kralj

Borba v newyorškem pristanišču

Od našega stalnega dopisnika iz New Yorka

New York je največja trgovska in potniška luka na svetu. Letni promet te luke je večji kot skupni promet sedmih za New Yorkom največjih luk na svetu. Pristanišče se razprostira v dolžini 1000 km, v luki pa pristaja na leto 9000 ladij, kar pomeni povprečno po 30 ladij na dan. V luki se na leto izkrcava 900.000 potnikov in po njej pošiljajo v vse dele sveta 200 milijonov ton raznega blaga v skupni vrednosti 7 milijard dolarjev, kar pomeni dvakratni celotni narodni dohodek Jugoslavije. V newyorški luki zberejo ameriške državne oblasti na leto 40% celotnih ameriških carinskih dohodkov. Teh nekaj števil govori dovolj govorno o pomembnosti newyorškega pristanišča za ameriško gospodarstvo. To pa še ni vse. V pristanišču je dnevno okoli 4000 vlačilcev in preskrbovalnih ladij, svoje delo pa opravljajo nad 200 brodarstvih in prevoznih ladij, ki imajo nad 250.000 uslužbencev. Nedavno je šef newyorške Port Authority v svojem predavanju trdil, da je od prometa New Yorka odvisen zaslužek nad 4 milijonov Američanov. Ves ta strahovit mehanizem pa funkcionira po zaslugi žuljavih rok 35.000 pristaniških delavcev.

G. Brockmann: Pristanišče

Nad newyorškim pristaniščem je spet nevarnost stavke. Lari oktobra je napovedal stavko vsemogočini ILA (International Longshoremen Association), sindikat, ki kontrolira pristaniško delavstvo, in zaradi te stavke je brodarstvo izgubilo 14 milijonov dolarjev, družbe vlačilcev 10 milijonov, pristaniški delavci na mezdah

pa do večjih spopadov ni prišlo, čeprav je bilo pretepenih več stavkokazov in so nekoga funkcionarja nove sindikalne zveze mrtvega izvlekli iz morja. Ko je stavka že dolgo trajala, je začelo prihajati v pristanišče pod varstvom policije delavstvo iz nove strokovne organizacije AFL in ker je delavsko sodišče odločilo, da stara sindikalna zveza ILA ne bo mogla sodelovati pri volitvah, je ILA pod tem pritiskom popustila ter pozvala svoje delavstvo, naj se vrne v pristanišče.

Dokl v newyorškem pristanišču okoli 13 milijonov in v celoti je bilo izgubljenih 5 milijonov delovnih ur. Stotine tisočev dolarjev je bilo izgubljenih pri izvozu kvarljivega blaga in količina vsega ameriškega izvoza se je znatno zmanjšala.

Novo volitve v pristanišču so bile 26. maja in stara sindikalna zveza ILA je spet dobila večino. Zanj je glasovalo 9110, za novo sindikalno zvezo pa 8791 delavcev, medtem ko je 1797 glasov ostalo neodločenih. »New York Times« je o teh volitvah pisal med drugim: »Nad 3000 policistov je stajalo šest voličev v New Yorku in New Jerseyu. Glasove so prešteli v prisotnosti policijskega komisarja in opazovalcev obeh sindikalnih zvez. Volitve so potekale v večjem miru, kot je to navadno pri občinskih volitvah.«

Borba v newyorškem pristanišču se je začela konec leta 1952, ko je državna komisija za kriminalna preiskovanja ugotovila, da je newyorško pristanišče žarišče kriminala. Sindikalna organizacija pristaniških delavcev ILA je bila vključena v najmočnejšem amer. sindikatu AFL (American Federation of Labour), ki je 75 let vdel politiko »roke proč« od vmešavanja v včlanjene sindikalne zveze in je zato splošno odbil zahtevo državnih policijskih oblasti, da bi se vmešal v organizacijske zadeve ILA. Pod pritiskom državne oblasti pa je AFL popustil ter na svojem lanskem kongresu zahteval od ILA, da izključi iz sindikata »gangsterje in racketeerje.« Ker ILA tega ni hotel storiti, je bil izključen iz AFL, ki je ustanovil v pristanišču novo sindikalno organizacijo.

ILA je zato napovedal stavko, ki se je širila konec lanskega leta po vsej vzhodni obali ameriškega kontinenta. Predsednik ZDA general Eisenhower je po Taft-Hartleyjevem zakonu stavko prepovedal za 80 dni. O božiču so bile v pristanišču volitve med staro sindikalno organizacijo ILA in novo organizacijo AFL. Večino je dobila stara zveza ILA, in sicer 9.060 glasov proti 7568. Nova sindikalna zveza se je po volitvah pritožila pri sodišču za delovne odnose, češ da so bile volitve neveljavne, ker so bile pod pritiskom gangsterjev iz ILA. Sodišče za delovne odnose je volitve razveljavilo, zveza ILA pa je odgovorila s stavko.

Z avtom sem one dni obiskal newyorško pristanišče. Na eni strani avtomobilske ceste je bila postavljena gosta vrsta močno oborožene policije, v stranskih ulicah pa so bili avtomobili z redijskimi oddajniki postajami in patrulje na konjih so budno pazile na vsako gibanje na drugi strani. Blizu obale so posedali pristaniški delavci in človek je dobil vtis fronte pred izbruhom hudega spopada. Ves čas stavke

MEZDNI BOJ BRITANSKIH POSLANCEV

Med mnogimi spori, ki se pojavljajo v vladajoči konservativni stranki Velike Britanije, je zdaj tudi zadeva meznih gibanj. Ko so poslanci Spodnjega doma za zvišanje prejemkov, začeli tega meznega boja britanskih poslancev so bili sicer poslanci epizodično, priključili pa so se mu tudi mnogi poslanci konservativne stranke in tako je bilo nedavno sklenjeno, da se dohodki poslancev Spodnjega doma zvišajo na leto od 1.000 na 1.500 funtov. Za zvišanje je bilo 229, proti pa 105 glasov.

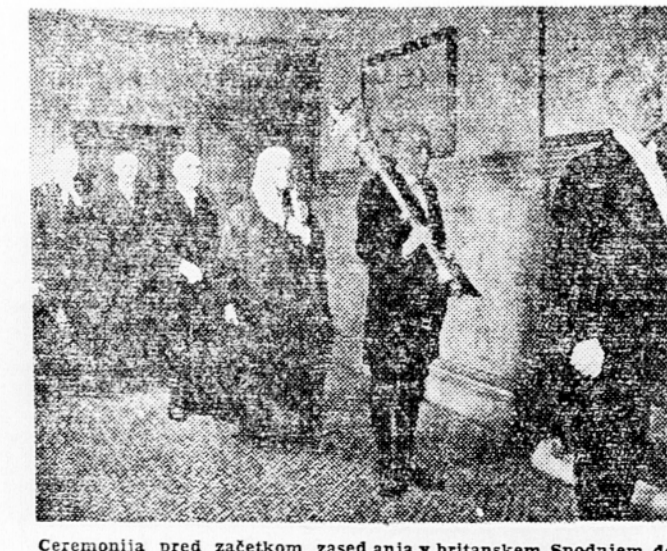
bilo konservativni vladi seveda zelo neprijetno, ker ima minister za delo opravka z najrazličnejšimi drugimi meznimi gibanji. Ko so poslanci Spodnjega doma začeli uveljavljati svoje zahteve, da jim je treba zvišati prejemke, so predstavniki vlade skusali sicer posredovati, da bi poslanci svojo zahtevo umaknili, ter se zadovoljili sli samo z nekakšnim priznanjem povrnitve posebnih izdatkov pri svojem delu. Poslanci pa s takim predlogom niso bili zadovoljni in v Spodnjem domu je prišlo do zelo zanimivih debat.

Med katerimi so poslanci potrjevali svoje zahteve. Nastopil je tudi konservativni poslanec Robert Boothby, ki je najprej poudarjal, da ne govori v svojem imenu, ker kot novinar zaved svojih poslanskih prejemkov dovolj zasluži, temveč samo za to, ker je treba napraviti razliko med množicami razmerami poslancev nekdati in sedaj. Predvsem je naglasil:

Po krivdi prevajalca

Glavni svetnik sovjetske delegacije na mednarodni konferenci za delo Arutjunjan je v nekem svojem govoru, ko je zahteval castranitev kuomin-tanskih delegatov podkrepil svojo zahtevo z ruskim pregovorom »samo eno okuženo središče lahko uniči ves narod«. Angleški prevajalec, ki se je potrudil, da bi čim boljše prevedel besede sovjetskega delegata, je ruski pregovor nadomestil z ameriškim: There is a nigger in the pile. »V skupini je zamorec« — pri tem je skoraj bolj kot pregovor sam, žaljiv izraz »niggers«, ki je huda žaljivka in ga Webster razlaga tako: surrov in žaljiv izraz sovraštva in zamicanjanja, ki ga uporabljajo negrofobi.

Podsekretar v ameriškem ministrstvu za delo Wilkins, ki je črnc, je ob teh besedah poskočil in takoj zahteval besedo. Z ostrimi besedami je Arutjunjana obsodil, da je rasist in da je žalil vse ljudi, ki niso bele polti. Sovjetski delegat Arutjunjan, ki seveda ni vedel, kako je angleški tolmač prevedel njegov pregovor, nikakor ni mogel razumeti tega ostrega napada. »Kako se me more oboževati nečesa takega, saj vendar sploh nisem govoril o ljudeh druge polti,« je protestiral Arutjunjan in potrebno je bilo precej časa in pojasnjevanj, da je bilo poravnano nesoglasje, ki ga je povzročil preveč prizadeven prevajalec.

Ceremonija pred začetkom zasedanja v britanskem Spodnjem domu

stilno, senca stoltnje lipe na dvo-rišču druge gostilne. — Vse to je računano v ceni piva in zvezkov. In ko kje za kakim skrivnim voga-lom najde skrbno in zabotno pre-nočišče, natušeno jele ob predlo-žiti računa izveš, da je bil to »star in originalen« lošal, kjer srežejo natakarnice v narodnih no-šah in so zato cene višje kot v hotelu!

Skozi sončno nedeljsko jutro sem se s prelaza Thurn spuščal na Tirolsko. Povsod, v vseh dolinah so skoraj preglašeno zvonili, da je vrbele in donelo med zasneženimi vrhovi Visokih Tur. Iz samotnih domačij so svažano opravljeni bite-ki kmetje v dolino. Vsa ta procesija slikovitih narodnih noš je silila tujce v avtomobilih, da so nepre-stanto zavirali in neutrudno foto-grafirali. V mahini vasi pod Ce-sarskimi gorami pa je bil popoln-dne glasbeno-folklorni festival. Zbrali so menda »pumpardone« in irhocke z vse Tirolske in se pri-peljali sem; seveda na »Puchibe« in ne na kolesaljih. Nad cesto pa so obestili transparent v treh jezikih: »Dobrodolite!« Kaj naj potem člo-vek je misli o tej folklori?

Morda so ti vtisi malce zlobni, morda pa kažejo le nerazumevanje za ekonomska uprašanja tujiskega prometa. Bodi pač kakor koli.

NA NEMŠKI RIVIERI Medtem ko je Avstrija tu-ristični teren predosem za tujce, je svet ob Bodenskem jezeru v prvi vrsti za Nemce. Ti kraji ne predstavljajo keke poseb-ne turistične atrakcije za inozem-ce; so le lepi in prijetni. Nemci pa so ponosni nanje in radi hodi-jo sem.

Lindau, ki leži na otoku ob se-vernem bregu Bodenskega jezera,

Tine Koren

63. člen - rešitev najtežjih ljubljanskih problemov

Pred durmi je mobilizacija mrtvih finančnih sredstev

Na področju glavnega mesta Ljubljane je več sto mrtvih milijonov, denar se ne obrača kot bi bilo treba, leži v obliki rezervnih skladov podjetij in drugih sredstev ter prihrankov, zraven tega pa odlašamo z gradnjo prepotrebnihih stanovanj in drugih komunalnih objektov kot so šole, zdravstvene ustanove itd. To je bil refren obrazložitve direktorja Mestne hranilnice ljubljanske tov. Leva Kovarčiča, še preden sta oba zbor LMO Ljubljana na svoji skupni petkovi seji potrdila razširitev poslovanja Mestne hranilnice na dejavnost komunalnih bank (na osnovi 63. člena uredbe o bankah in hranilnicah), s tem v zvezi njen novi statut ter za reševanje najtežjih ljubljanskih problemov izredno važen pravilnik novoustanovljenega »Kreditnega sklada za gradnjo stanovanj in komunalnih objektov.« Ljubljana si po teh organizacijskih spremembah v poslovanju Mestne hranilnice nedvomno lahko pomaga iz zadrege in občutno reši svoje najtežje probleme že tedaj, če bodo delovni kolektivi in prebivalci pokazali le srednje mero iniciative pri mobilizaciji mrtvih finančnih sredstev, ki spadajo med največje pomanjkljivosti našega gospodarstva.

Izdajanje kreditov oziroma posojil ne sme zaostajati za hitrostjo dotoka novih finančnih sredstev. Ob koncu minulega leta je imelo šest slovenskih hranilnic zbranih nad 710 milijonov din sredstev. Od tega je bilo okoli 310 milijonov mrtvih sredstev, kajti le 400 milijonov din je bilo izdanih za posojila. Komaj štiri mesece za tem, ne preveč razveseljivim obračunom je imela samo Mestna hranilnica ljubljanska 633 milijonov zbranih sredstev, od tega v posojilih le 399 milijonov. Samo meseca maja so se povečale hranilne vloge za nadaljnjih 20 milijonov din. Lani so se v vsem letu povečale hranilne vloge za 190 milijonov din. Letos pa že v prvih petih mesecih za 108 milijonov, tako da ima Mestna hranilnica ljubljanska trenutno na razpolago (se pravi mrtvih sredstev) kar 133 milijonov, in to po odbitku 30% varnostnega sklada. Vrh tega je na področju ljubljane še neprimerno več drugih finančnih sredstev, ki se ne obračajo v korist naše skupnosti. Po nepopolnih podatkih (upoštevanih je le okoli

100 podjetij) je na območju mesta pri gospodarskih organizacijah in v raznih skladih okoli 3,5 milijard din deloma že realiziranih ozir. še nerealiziranih sredstev; ta slednja bodo ustvarjena po letosnjem družbenem planu. Najvažnejše in obenem najbolj bolee je to, da ta sredstva po sedanjih izgledih večidel ne bodo izkoriščena v doglednem času. Razširitev poslovanja Mestne hranilnice ljubljanske ter ustanovitev kreditnega sklada za gradnjo stanovanj in komunalnih objektov pa nam bosta omogočila koristno izkoriščanje zgoraj navedenih sredstev ali z drugo besedo pravičen denarni obtok na področju mesta, obtok, od katerega bomo nekaj imeli!

V kreditni sklad pri Mestni hranilnici ljubljanske bodo lahko vlagali gospodarske organizacije in privatniki. Tu se bodo zbirala mestna sredstva za gradnjo hiš itd. Računajo, da bodo na ta način lahko zbrali že v kratkem času v ta sklad več sto milijonov dinarjev; velik del sredstev bo vložila tudi Mestna hranilnica. Za gradnjo stanovanjskih hiš, ki jih bodo gradile gospodarske organizacije za svoje delavce in službenice, bo kreditni sklad dajal posojila za odplačilo v treh letih z obrestno mero po 3 do 5% letno. Ta sklad, ki ga bo pomagal upravljati poseben odbor državljani (imenuvan od mestnega ljudskega odbora Ljubljana), bo prejel manj (stimulacija!) obresti kakor jih bo plačeval za vloge. To razliko pa bo kot svoj prispevek za reševanje ljubljanskih komunalnih problemov kril MLO Ljubljana. Mimogrede povedano, bo to neprimerno manj obremenjevalo mestni proračun, kakor če bi MLO sam gradil stanovanjske hiše iz svojih proračunskih sredstev. Pomisliti moramo le, da MLO Ljubljana ne bo imel tako kmalu na razpolago na priliko kakšne milijarde, vselej pa nekaj deset milijonov din za kritje razlik pri obrestih.

V tem času, ko imajo posamezniki premalo sredstev za gradnjo in ne vedo kaj početi, pa ustvarjajo skoraj nehoti mrtev sklad finančnih sredstev, je ta mobilizacijska

oblika, takšno sodelovanje komune na področju glavnega mesta, nedvomno najboljša in ga bodo morali upoštevati sprčo morebitnih kasnejših zakonskih sprememb tudi zakonodajalci.

Posebno pozornost zasluži samoupravljanje teh finančnih sredstev. Vsa ta »mala revolucija« v mobilizaciji komunalnih sredstev bo doživela nedvomno primeren odziv na zborih volivcev in po delovnih kolektivih. Iz novoustanovljenega kreditnega sklada pri Mestni hranilnici ljubljanske, ki je že pred vojno omogočila gradnjo mnogih stanovanj, bodo na razpolago tudi posojila za privatno gradnjo malih stanovanjskih hišic z nizko obrestno mero 1 do 3% letno (amortizacijska doba do 30 let). Za ta posojila bo na razpolago do 20% sredstev, vloženih v kreditnem skladu, kajti posojila za gradnjo privatnih hišic bo dajala tudi Narodna banka.

Mestna hranilnica ima poleg tega v naštir še eno obliko zbiranja vlog za gradnjo privatnih hiš, ki bi bile tudi visoko obrestovane. Delavci in službenici naj bi vlagali vsak mesec po tisoč dinarjev. Na ta način naj bi začeli graditi hiše, ki bi jih oddajali na osnovi zvežanja. Vse vloge, v kreditnem skladu, kakor tudi na zadnje omenjen način prihrankov bo mogoče vsak čas likvidirati, kar bodo omogočili zadostni varnostni skladi. Novoustanovljeni kreditni sklad za gradnjo in popravilo stanovanjskih hiš ter za gradnjo drugih komunalnih objektov nam kaže očitne možnosti za izhod iz dosedanje slepe ulice ter je najboljše oblika za združevanje podjetij ali volivcev, da zberejo razpoložljiva sredstva za tisto, česar najbolj pogrešamo. Zamisel je odlična, v uresničitvi jo bo treba pohiteti, kar se da hitro. J. K.

Gospodarske vesti

Zunanja trgovina Zahodne Nemčije v aprilu. Vrednost uvoza Zahodne Nemčije se je zmanjšala v aprilu za 7%, vrednost izvoza pa za 14%.

Zahodnonemška proizvodnja železa in jekla. Zahodnonemške železarne so proizvedle v minulnem mesecu 1.36 milijonov ton surovega jekla (aprila 1.22 milijonov ton). Proizvodnja surovega železa pa se je povečala od 900.046 ton v aprilu na 943.209 ton.

V prvem četrtletju letošnjega leta so imele zahodnonemške ladjedelnice kljub hudi konkurenci še vedno izredno veliko število naročil. V prvih treh mesecih t. l. so splovili v zahodnonemških ladjedelninah skupno 60 ladij nosilnosti 246.000 BRT. — Proizvodnja zahodnonemških ladjedelnice je znašala leta 1951 302.051 BRT, v letu 1952 se je povečala na 503.502 BRT, lani pa je znašala 724.354 BRT.

Uprava za poslovanje s tujino ZDA je odobrila te dni naši državi avtorizacijo v znesku 790 tisoč dolarjev za nakup ameriške volne.

Ameriško ministrstvo za trgovino je postrilo kontrolo nad izvozom živega srebra sprčo majhnih količin, ki so trenutno na razpolago. Uprava za zunanjo trgovino je sporočila, da je od sledj mogoče izvažati živo srebro brez izvoznih dovoljenj le v Kanado.

Po računih italijanskega ministrstva za industrijo in trgovino naj bi znašala letos proizvodnja cimenta v Italijanskih cementarnah okoli 8.7 milijonov ton.

Avstrija je sklenila ukiniti izvorne subvencije za surovo nafto, petrolej, parafin, nekatera lahka olja, drva, za rezani les iglavcev, magnezit, aluminij in njegove zlitine ter nekatere druge izdelke oziroma surovine.

V Turčiji nameravajo zgraditi s pomočjo neke tuje družbe veliko tovarno za margarino, ki bo stala okoli 1.3 milijone turških lir.

Kulturni razgledi

Ob diplomskih predstavah slušateljev Akademije za igralsko umetnost

Teško je zbrati v urejen šop razgovor s sedmimi diplomanti Akademije za igralsko umetnost. Razgovor se je začel kot modna vselej — vzbudil veliki porinost. Igralci so Eugena O'Neilla »Strast pod brestič«, Cocteaujevo »Monologe« in Lucovo enoaktanko »Poslednja noč«, diplomirala sta režiserja Juro Kislinger in Mirč Kragelj, z njima pa igralci: Jelica Sitarova, Anton Homar, Aleksander Krošelj, Franek Trefalt in Anton Terpin.

Mnenje nekaterih kritikov, da je Kislingerju pri režiji »Strasti« manjkalo dramaturške roke, spodbija njegova temperamentna rečja in obilne izkušnje, ki si jih je nabral pri asistenci raznih režij v SNG. Naj ne prizva zgornji pomislek iz širše problematike? Te ga mnenja je tudi mladi režiser. Zato pravi: »Umetniški vodja naj bi ne bil zgolj sestavljalec repertoarja in lektor, se manj gledališki in dramaturški, bolj pa gledališki praktik kot režiserji. Z režiserji bi moral sodelovati od začetka do konca predstave. V prvem obdobju bi se moral boril predvsem za enako umetniško smer gledališča, ker sicer bodo naša gledališča z velikim številom režiserjev hodila v sleherni režiji nov pot. Umetniški vodja pa naj bi v prvem obdobju enotno vodil gledališča. Od vseh ostalih obdobjih skupnega dela se mi zdi najpomembnejše, ko dramaturg postane za režiserja idealno občinstvo, idealni kritiki. Takrat predstava dobiva svoj obraz. Le najhoje sodelovanje med dramaturgom in režiserjem lahko rodi dobre sado-ve.« — Mirč Kragelj pa je v svojem doslednem režiskem predavanju in tudi v diplomski režiji sami pokazal izrazit smisel za akustične efekte. V razgovoru nam je o problemih akustične opreme naših gledališč dejal tole: »Gledališča in radijska igra sta našli svoj specifični izraz in začeli s svojo tehniko pri izvajanju. Vse to odskoda dela. Danes poznano celo vrsto umetnin, kjer predstavljajo zvoni, optični in njim sorodni efekti važen element. In poslušajo radio, ki gledajo film in gledališča uporabljajo filmska in radijska izrazna sredstva. A naša gledališča so žal zastarela v akustični opremi odgovor in avditorijev. Če pa se ne nadejamo za nekaj časa varčevati v scenah in kostumih in si tako preskrbeti modernih zvoničnih in optičnih aparatov, ki bi pospešile umetniški razvoj slovenskega gledališča.« Sleher-na generacija prinaša svoje problematiko in sleherna diplomatska predstava zariše obraz novega rodu mladih igralcev. Kaj bodo pomenili pri okrepitvi in razvoju slovenskega gledališkega življenja? Igralec Anton Homar je na diplomski predstavi pokazal, da so v njem osnove karakternega igralca. Ali si je že v letih študija iskal slog svojega igranja? »Vsakdo išče svoj izraz, pravi Homar, in tako sem poskušal tudi v svoji pomočju svojih vzgojiteljev in ob gledanju naših igralcev poiskati svojega. To se pravi: skušal sem pri vzornikih pridobiti znanja, a iz njih nisem dobil ničesar. Vse to gledališki primanjkuje karakternih igralcev. A karakterni igralec je stvar dolgotrajnega pripravljanja in zorenja. Na AZIU jih ne morejo »producirati«, saj so študentje zelo nezreli za njih. Njihova psihološka fiziognomija se začne v teh letih komajda oblikovati. Vendar pa nas naši vzgojitelji poskušajo že v šoli usmerjati tja, kamor nas zenejo darovi in nagajajo zelo mladi ljudi, da bi se njihove ustvaritve igralca.« — mu odgovarja Jelica Sitarova, ki je na diplomskih predstavah doživela odlične uspeh in pokazala izredno znanje ter veliko umetniško zrelost. »Predvsem je treba delati, delati, delati. Naša pedagog sta bila Stane Sever in Vida Juvanov. Vedila sta nas skozi Shakespearovo umetnost in nas učila ob Molièru. Nazadnje smo se oblikovali pri modernih dramatikih.

Ze iz teh kratkih razgovorov spoznamo značilne poteze mladega rodu igralcev, bol kot bi jih mogoče spoznali iz nadrobne kritike njihove diplomске predstave. Občinstvo pa zanima tudi šola, oz. stil igranja. Šola je to delo vodja mlade igralce. Diplomant Anton Terpin odgovarja tistim, ki se zanimajo za vprašanja AZIU: »O stilu šole je težko govoriti. Govorimo lahko samo o delu. Pot osmih letnih študijev to delo vodja v 1. in 2. semestru, Shakespeara v 3. in 4. Molièra v 5. in romantiko v 6. semestru, do Cankarja in sodobnih dramatikov v 7. in 8. semestru. Vse to delo vodja pedagog dramske igre, tisti, ki nas spremlja od neoblogljenih začetkov do končnega oblikovanja. Praktično delo pa spremlja obširen teoretični študij: dramaturgija, zgodovina drame, zgodovina svetovnega slovenskega študija.

Končno bi hotel povedati še to: ravno te dni bo Ljudska skupščina sprejela univerzitetni zakon. Ze iz dosedanje diskusije in predloženega zakona je razvidno, da se bo vloga in mesto Akademije za igralsko umetnost in vselej (v demiji) nasploh in v okviru univerze, predvsem zaradi potreb družbe, bistveno spremenila. Mi vsebinski ne bo ostala taka kot doslej, ampak niti po formi ne bo došla. Potrebe po širokem razmahu kulturno prosvetne dejavnosti (mislim Svobode) nam nalagajo misli, da bo morala Akademija za igralsko umetnost tudi v celoti spreminiti svojo fiziognomijo. Zlasti z ozirom na to široko kulturno prosvetno izobraževalno dejavnost, ki končno terja pomoč tudi od takih institucij kot je AZIU.

Razstava Leonardovih risb

Moderni galeriji je že nekdaj časa odprta razstava reprodukcij po risbah slovečega renesančnega slikarja Leonarda da Vinci, ki se je rodil leta 1452 blizu Florencia. Za 500-letnico rojstva je pariška centrala UNESCO organizirala potujočo razstavo, ki je zdaj prišla tudi v Ljubljano.

Na razstavi je zbranih 86 reprodukcij po risbah, ki jih je Leonardo na Vinci izdelal kot osnutke, načrte oz. študije za svoja velika slikarska oz. kiparska dela. Kdor si ogleda to razstavo, bo mnogo laže razumel njegove izvršene velike slike, ki jih hranijo galerije v Parizu,

Florenči, Londonu in drugod. Risbe predstavljajo študije človeških glav in celih postav, konj in večjih skupin. Mnogo je drobnih priprav za velike slikarske kompozicije, ki prikazujejo živali, rastline in posamezne osebe.

Zlasti je pa zanimiv oddelček razstave, ki kaže risbe, kjer se je uveljavil Leonardo kot kipar, se bolj pa kot znanstvenik in tehnik. Zelo interesantne so skice za izdelavo raznih vojaških naprav, bojnih vozil in priprav za obleganje mest. Tudi risbe, ki kažejo njegove osnutke za mostove in jezove, so posebnost zase. Iz drugih listov spet vidimo, kako je urejal Leonardo reke, kako je snoval namakalne in osuševalne naprave, gradil prekope in izvrševal velika zemeljska dela. Celotni kartograf se je pokazal velikega mojstra.

Obisk razstave je zlasti za dijake in študente ne le poučen, ampak tudi zelo zanimiv, saj nam kaže tega velikega mojstra ne samo kot umetnika, slikarja in kiparja, temveč prav tako kot nadvse genialnega inženirja, ki je daleč prekašal svojo dobo in v svojih poskusih zveljavil osnovna načela optike, fizike pa tudi biologije. Kot tehnik je pa za svojevega življenja užival skoraj tolikšen sloves, kakor kot umetnik.

Razstava je v spodnjih, Malih dvoranah Moderne galerije ob Prešernovi cesti.

Koncerti pevskega zbora »France Prešern« v Kranju

V četrtek zvečer je imel pevski zbor »France Prešern« v Kranju koncert, na katerem so sodelovali ženski, moški in mešani zbor ter štirje solisti. Koncert je obsegal 22 pesmi, od tega devet v prireditvi dirigenta Petra Liparja. Moški zbor je bolj ugajal od ženskega.

Na mladinski festival v Koper bo imel ženski pevski zbor, ki ga sestavljajo same mladinke. Zbor bo prirejal koncerte v okolici Kopra od 13. do 20. t. m.

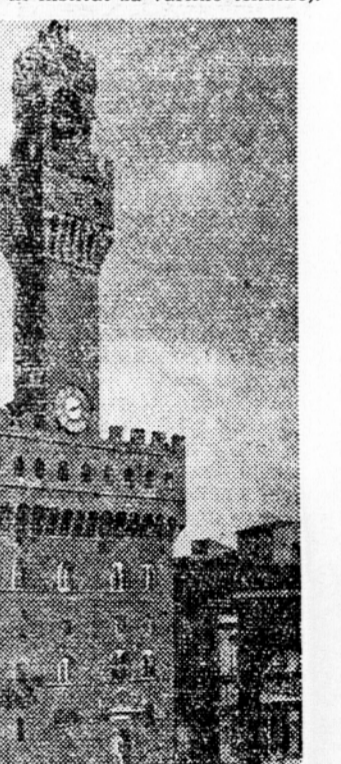
Firenca, 17. maja 1954

Palazzo Vecchio v Firenci! Kdo je že ne pozna; vsaj s slike! V dvorani »ducento« odmeva od živahnih pogovorov delegatov na skupščini Mednarodnega inštituta za varilno tehniko, ki zaseda v dneih od 17. do 23. maja v Firenci. Fotoreporteri s »flashi« in strelja ob stenah dvorane in hodnikih v nosi telesne garde Medicejev — toskanskih vojvod — predstavljajo dve skrajnosti. Vmes pozdravi in stiski rok v vseh standardnih »sprajah« in dialektih, med katerimi je posebej omeniti japonsko angleščino, skandinavsko italijansko in tudi slovenski esperanto. Da, Slovenci smo prvič v tej areni

VARILNA tehnika SPAJA

Zapiski s skupščine mednarodnega inštituta za varilno tehniko in še o tem in onem v Italiji

tuta so tudi Slovenec, Hrvat in Srb. Naša republiška društva za varilno tehniko v Sloveniji, Hrvaški in Srbiji so združena v Zvezi društev VT FLRJ, ta pa je kot vrhovni strokovni svet v Jugoslaviji članica I. I. W. — I. I. S. (International Institut Welding-Soudure, Internationalni inštitut za varilno tehniko).

Palaza Vecchio v Firenci

Da nas je tu deset Slovencev, ni slučaj. Zastopniki naše težke industrije in predstavniki naših znanstvenih ustanov so v društvih za varilno tehniko in preko njih v IIW našli idealno bazo za plodno sodelovanje. Industrija se zaveda, kaj pomeni zanjo varilna tehnika, znanost pa pomenijo tudi, da je delo v naših društvih za varilno tehniko razgibano in da društva opravljajo svoj obsto. Ob triletni ustanovitve bo n. pr. slovensko društvo zaključilo štiri-deseti triletni tečaj, ki jih je na ta način v treh letih obsto pripravilo vsak mesec neprestoma za različne stopnje znanja in za varilce, tehnike in inženirje. Več kakor 1200 tečajnikov je v treh letih obiskovalo društveni varilski šoli v Ljubljani in Mariboru.

Varilna tehnika spajal Ob navdušenem ploskanju, ki se razlega po dvorani Medicejev, me navdihuje simbolizem tehnike, ki je združila tudi narode, lahko rečem, ves svet, ki dela

na tem področju, v celoto, ki postaja vedno bolj plodovita in enotna. Japonec ing. Yokoyama, ki pije z mano »vermouth d'honeurs«, s katerim nam je počastil florentinski župan (socialistična stranka) v dvorani »cinquecento«, mi s ponosom pripoveduje, da je sicer prikrvat v Evropi, da pa je že dolgo pristaž evropske kulture.

Varilna tehnika v železniškem in avtomobilskem prometu, — tema, ki ji je bila skupščina posvečena

»Sala bianca« v Palazzo Pitti, florentinski »pinakoteki«, je ob treh popoldne polna varilcev. Popoldne še slavnostno razpoloženje, popoldne pa že prvo javno predavanje o temi, ki ji je oficiolelno posvečena skupščina: »Varilna tehnika v železniškem in avtomobilskem prometu«. Ker je tema dokaj splošna, je marsikateri delegata zmagal dopolnile »napor« ob kozarcu vermuta ali »carpana«, s katerim nam je florentinski župan voščil dobrodošlico. Tema je bila tako all tako že natipkana razdeljena med poslušalce in kdo bi se čudil, če fotoreporterskih slik s predavanja ni bilo mogoče kmalu potem dobiti na stalni razstavi teh slik. Rekli so, da so videli tudi nekega slovenskega delegata sladko dramati, vendar tega ne morem potrditi. Sedel sem pred njim.

18. maja

Strokovne komisije zasedajo v sobah vseh nadstropij Palazzo Strozzi, kjer je tudi organizacijski in strokovni mednarodni štab. Delo traja dopoldne in popoldne po tri ure. Kakor ste lepe, Firence, ne bom vas videl pred nedeljo! Vse čute sem usmeril v poslušanje, vprašanja in odgovore. V času, ko ni zasedanja, pa lovim dokumentacijski, ki je je treba zbrati tudi za več let nazaj, ko nismo imeli prilike za sodelovanje. Dvojezičnost nekoliko ovira, vendar zmagajuje angleščina in človek se čudi, kako gladko govore angleščino Nemci. Sadovi okupacije! Če starejši Nemci še mislijo in delajo za to, da bi bila tudi nemščina uradni jezik Inštituta, se mladi Nemci navdušujejo samo za angleščino. Severnjaki so v angleščini tako ali tako perfektni; čeprav razumejo nemščino, je ne govore radi. Tudi sadovi okupacije.

Zvečer prireja florentinska industrijska zbornica sprejem v Palazzo Vecchio. S terase vrh palače je krasen razgled na trge in ulice nočnih Firenc ter na bližnjo hribovito okolico bogate Toskane. Mostovi čez reko Arno, ki teče sredi mesta, so še posebej lepo razsvetljeni. Ni samo Michelangelo klesal prekrasnih kipov v tem mestu in zasnoval čudovitih sonetov; tudi Danteju so Firence navdihnile Božansko komedijo.

19. maja

Zvečer sem izbral čas za pisanje v kavarni na prostem ob tipični italijanski lahki glasbi in ki je internacionalno priznan kot najboljši aperitiv.

Gostje bogateja »conteja«

Po popoldanskem zasedanju je »Garden Party« v dveh lepih ob kozarcu dobrega »camparija«, vilah v okolici Firenc, ki sta last neke italijanske železarne in bogateja »conteja«, lastnika večje števila kovinskih tovarnov. Slučaj je nanesel, da smo bili Jugoslovani njegovi gostje v vili »Belsguard«, 15 km izven Firence. Vilo je kupil od slavnega peveca Carusa; obdajajo jo prekrasni vrtovi, ki v terasah med fontanami prehajajo v smrekove gozdove. V vili je edinstvena zbirka 40 cm velikih voščenih figur, ki predstavljajo italijanske kmete vseh pokrajin s poljskimi pridelki in živino. Zbirka je bila last španskega kralja Filipa II. Aragonskega.

Priznati moramo, da se je družina lastnika tudi osebno potrudila, da bi bili številni gostje kar najboljše postreženi in gošpodinja, lastnica vile, se je v krogu jugoslovanske delegacije očitno zelo dobro počutila. Ko nam je rekla, da pozna Ljubljano iz medvojnih časov, si nismo mogli kaj, da ji ne bi omenili, da smo bivši italijanski konzulat sprejemili v Dom inženirjev in tehnikov, kjer ima tudi Društvo za varilno tehniko svoj sedež.

20. maja

Vreme nageja že od vsega začetka. Dež na dež. Lastniki številnih restavracij, barov in podobno se drže bolj kisló. Slabo

(Nadaljevanje prihodnjič)

Koniec meseca izide pri Cankarjevi založbi v Ljubljani knjiga o

III. KONGRESU ZVEZE KOMUNISTOV SLOVENIJE

na cca. 500 straneh, ki bo stala v subskripciji vezana v polplatno le 300 dinarjev.

Po zgoraj navedeni znižani cenil (v prosti prodaji bo knjiga dražja) jo bodo prejeli le oni naročniki, ki se bodo na njo naročili najpozneje do 25. junija t. l., vplačilo pa izvršili do 5. julija 1954. Knjigo bomo razposlali naročnikom po prejemu vplačila.

Naročila sprejema uprava Cankarjeve založbe v Ljubljani, Kidričeva 1-I., knjigarna Cankarjeve založbe v Ljubljani — Nebotičnik, vse ostale knjigarne v Sloveniji ter poverjeniki v organizacijah, ustanovah in podjetjih.

ZAČEL SE JE III. ZLET PARTIZANA SLOVENIJE

Za uspešnimi skušnjami pride glavni dan

Sončen junjski dan je bil prav gotovo prireditev in vsem udeležencem prireditev prvega dne zletja v Ljubljani več kot nepričakovano in tako zanimivo prireditev. Vse je bilo nared, dobra organizacija, nestrane priprave zadnjih dni in slavnostno razpelo. ...

dincev in mladink prav iz vse Slovenije. Skupno število tekmovalcev je bilo več kot 1000 tekmovalcev. ...

Celotno tekmovanje sta vodila načelnik Zveze Partizanov tov. Savič in načelnica tov. Jelica Vazdar. ...

S POTI PO MAKEDONIJI

Za starimi in novimi motivi

Tožba tujega turista — Divja vožnja po strmih cestah — Praznik v Titovem Velesu — Zaman iskami motiv med dekleti v kombinatu svile — Živa nasprotja v stari čaršiji

Cudna je ta Makedonija, a lepa, pestra, zanimiva in privlačna. Komaj je sonce pregnalo deževne spomladanske oblake, že so prišli v Makedonijo številni tuji. ...

stari pisani narodni noši ob modernem stroju... Tuda ta svoj motiv sem zaman iskal med več sto deklet. »Ma, kakve fine devojke,« ugotavlja Alberto, ko hodimo po svetlih dvoranah, kjer dekleta spretno vežejo tanke svilene niti v velike moderne stroje. ...

EVROPSKO PRVENSTVO V ŽENSKI KOŠARKI

Jugoslavija peta

Beograd, 12. junija. Zadnje tekme na evropskem ženskem prvenstvu v košarki so se končale takole: ...

Zmaga gostinji ni bila nikoli v nevarnosti. Madžarska: Francija 58:54 (27: 22). V borbi za četrto mesto so Madžarke zmagale nad Francozinkami. ...

Medtem ko so na letnem tekovališču se tekmovale zadnje vrste in so se pripravljali novi oddelki za večerno svečano akademijo na istem tekovališču. ...

PREVENSTVO SLOVENIJE V ROKOMETU

Branik : Svoboda 17 : 12 (9 : 7)

Trboveljčani bodo presenečeni?

V proslavo 19-letnice MLO TRBOVLAJE in 150-letnice rudnika je bil ob zaključku uspešni tekovališčni nastop domačega društva. ...

Partizanski dom na Pohorju važi

Danes bo v Partizanskem domu na Pohorju partizansko srečanje. Aktivni LMS Martino pri Slovenj Gradcu bo uprizoril igro »Talec na prostem«.

Konjske dirke v Turnišču

Ceprav klub za konjski šport »Drava« v Ptujju deluje komaj leto dni, kaže živahno razširjenost. Po lanskih prvih uspešnih prireditvah klub dars. ob 14.30 na dirkališču kobalarne Turnišče pri Ptujju svoj letošnji javni nastop — konjske dirke. ...

Zanimive odbojarske tekme

Igrišče pod Cerkvino gradom bo danes dopolnilne in popoldne prizišče zanimivih prvenstvenih borb v odbojki. Popoldne ob 10 bosta igrali ženski ekipi (hrvatsko-slovenska liga Lokomotive iz Zagreba in AOK, ob 17 pa se bodo pomerili člani AOK z beograjskim Železničarjem (I. zvezna liga). ...

Adieu la Coupe du Monde...

Tako je vzdihnil najboljši vrtar francoske nogometne reprezentacije Vignat, ki si je na nedavnih tekmi zlomil desno roko. Silika prikazuje Vignata (takoj po nesreči), ki ga bržda tvoj misel, da ne bo mogel nastopiti na skorajšnjem svetovnem prvenstvu, huje, kot pa bolečina na roki...

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Konjske dirke v Turnišču

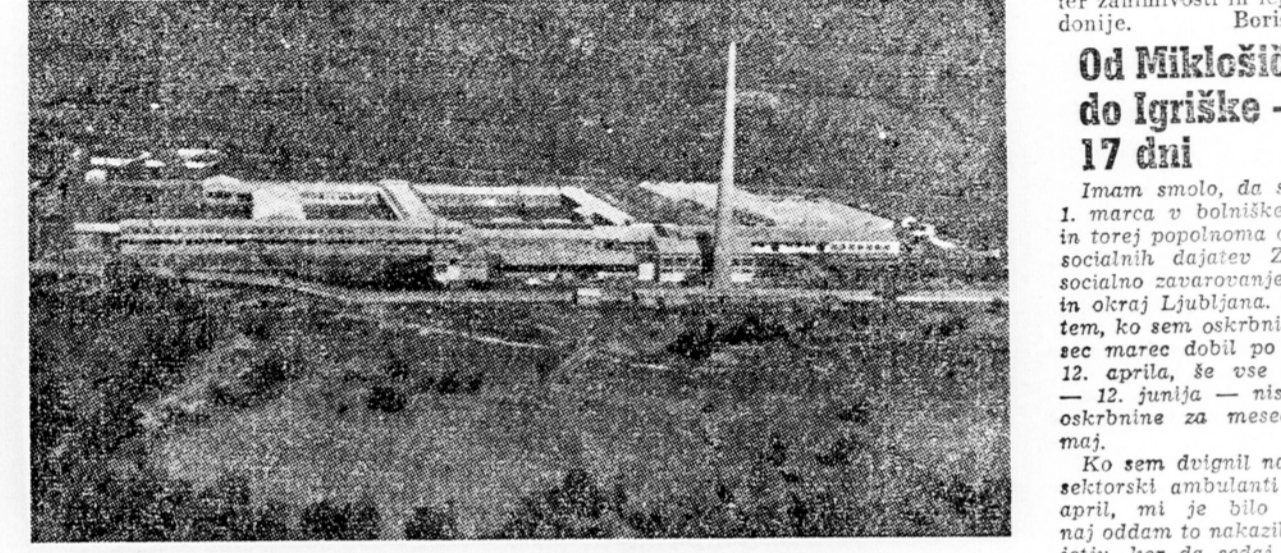
Ceprav klub za konjski šport »Drava« v Ptujju deluje komaj leto dni, kaže živahno razširjenost. Po lanskih prvih uspešnih prireditvah klub dars. ob 14.30 na dirkališču kobalarne Turnišče pri Ptujju svoj letošnji javni nastop — konjske dirke. ...

ZA NJIM NA POT!

Z jeepom, ki je naglo požiral kilometre, smo se znašli na cesti, eni izmed številnih vijugastih belih cest, ki prepletajo deželo ob rekah in brzicah, se kot kače vijajo po ravnih zelenih poljih, se zgubljajo v gozdovih ter ponovno vzpenjajo v strmih zavojih v peščne bregove. ...

Adieu la Coupe du Monde...

Tako je vzdihnil najboljši vrtar francoske nogometne reprezentacije Vignat, ki si je na nedavnih tekmi zlomil desno roko. Silika prikazuje Vignata (takoj po nesreči), ki ga bržda tvoj misel, da ne bo mogel nastopiti na skorajšnjem svetovnem prvenstvu, huje, kot pa bolečina na roki...

Kombinat svile v Titovem Velesu

ZA NJIM NA POT!

Z jeepom, ki je naglo požiral kilometre, smo se znašli na cesti, eni izmed številnih vijugastih belih cest, ki prepletajo deželo ob rekah in brzicah, se kot kače vijajo po ravnih zelenih poljih, se zgubljajo v gozdovih ter ponovno vzpenjajo v strmih zavojih v peščne bregove. ...

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Adieu la Coupe du Monde...

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Postlovni ljudje

Opdri. Vprašal sem ga, koliko plače mi, vendar se ni pritožil. Nezapljiva mi je pomežiknil in šele ko sva ostala v prodajalni sama, je povedal: »Pojdj no, kakšna plača! To je meni za stašengeld. V sploh ne računam. Zvečer, kadar zaprem prodajalno, gram mirno domov, vedoč, da sem zaslužil vsaj »juras«, če ne več.«

Državna glasbena šola (Vegova) sprejema prijave za sprejemni izpit novih učencev do 22. junija...

Tragično je preminil v Titogradu naš dragi RUDI RAMOVŠ ročni stavec...

Vsem, ki so nas ob smrti našega nepozabnega BRANKOTA tolažili in nam ustleno ali pisмено izrazili svojo sožalje...

POSLOVNE PROSTORE v centru mesta oddamo proti zamenjavi podjetju...

RAZNO

36-LETNI SAMEC v dobri službi želi za skupni dom resno, inteligentno tovaršnico...

Krojaško in šiviljsko podjetje »Gorenjska oblačilnica«, Kranj, Cankarjeva 10, razpisuje mesto TRGOVSKEGA POSLOVODJE...

RAZPIS

Elektrogospodarska šola v Cerknem, okraj Tolmin, bo v šolskem letu 1954-55 sprejela 50 mladincev...

RAZPIS

Dotrpela je naša ljubljana mama stara mama v 87. letu starosti JERA FARCNIK...

RAZPIS

Ob težki izgubi naše preljube MIRKE UPENEK roj. Debelak...

RAZPIS

Zavod za socialno zavarovanje za mesto in okraj v Celju obvešča vse svoje zavarovance...

RAZPIS

Na podlagi 90. člena uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov razpisuje mesto direktorja komisija...

RAZPIS

INDUSTRIJSKI BIRO, LJUBLJANA Pogoji: Fakultetna izobrazba z 10-letno prakso ali srednja šola...

DREŠAVANJA

SPORTNI RIBIČI Ribiško društvo Ljubljana vabi svoje člane, kakor tudi vse ljubitelje ribiškega športa...

RAZPIS

SPOROČAMO VSEM SOROČNIKOM, prijateljem in znancem žalosno vest, da nas je zapustila za vedno po težki in mučni bolezni naša požrtvovalna sestra...

RAZPIS

Ob nenadomestljivi izgubi naše nepozabne mame BERTE DRASLER roj. Cesar...

RAZPIS

INDUSTRIJSKA ŠOLA LITOSTROJ LJUBLJANA bo vpisovala učence v I. razred za šolsko leto 1954-55...

MEHANOTEHNIKA

IZOLA potrebuje: 1. dobre orodjarje, 2. samostojnega galvanizerja...

Gradbene inženirje in tehnike

ter DELOVODJE s prakso sprejememo takoj. — Plače po dogovoru. — Ponudbe je poslati do 25. VI. 1954.

RAZPIS

Okrajni ljudski odbor Sočanja razpisuje naslednja delovna mesta: 1. mesto okrajnega veterinarja...

RAZPIS

Vsem, ki ste ob smrti spremili na zadnji poti našo drago mamo PAVALO KOLMAN roj. Zdešar...

RAZPIS

OSEBNI AVTO »DKW«, v odličnem stanju prodamo zaradi reorganizacije podjetja...

RAZPIS

Upava Zelezniške industrijske Ljubljana - Šiška razpisuje sprejem novih učencev...

RAZPIS

Uprava Zelezniške industrijske Ljubljana - Šiška razpisuje sprejem novih učencev...

Najcenejša, najizdatnejša in najprikladnejša hrana za izlete, potovanja in delovišča

Medtem ko cene mesu in mesnim izdelkom rastejo, vam mi nudimo: HAMBURSKO SLANINO po 280 din...

RADIO

Dnevni spored za nedeljo, 13. VI.: Poročila: 6.05, 7.00, 13.00, 15.00, 19.00 in 22.00.

RAZPIS

Vsem, ki so počastili spomin mojega dobrega moža, očka in dedka M. R. HINKA BRILLHA...

RAZPIS

DOBER MLINAR Dne 2. julija 1954 bo na sedežu Ljudskega odbora mestne občine Skofja Loka...

RAZPIS

LICITACIJA za oddajo v zakup nacionaliziranega »Valjčnega mlina Leben v Skofji Loki«.

RAZPIS

SPOROČAMO VSEM ZBIRALCEM, DA ODKUPEJE PODJETJE »ODPAD« KOSTI V NASLEDNJIH ZBIRALNICAH:

SPLOŠNA BOLNIŠNICA V BREŽICAH

razpisuje PISMENO LICITACIJO za izdelavo 7 ŠTIKIRILNIH DVOJNIH OKEN z nadsvetlobo in omarico za lesen rolo...

STANKO STRGAR

višji svetnik drž. žel. v pokojni Pogreb blagega pokojnika bo 14. t. m. ob 17. uri iz Nikolajeve veže na Zahala.

STANKO STRGAR

višji svetnik drž. žel. v pokojni Umrl je STANKO STRGAR višji svetnik drž. žel. v pokojni...

STANKO STRGAR

višji svetnik drž. žel. v pokojni Umrl je STANKO STRGAR višji svetnik drž. žel. v pokojni...

STANKO STRGAR

višji svetnik drž. žel. v pokojni Umrl je STANKO STRGAR višji svetnik drž. žel. v pokojni...

STANKO STRGAR

višji svetnik drž. žel. v pokojni Umrl je STANKO STRGAR višji svetnik drž. žel. v pokojni...

STANKO STRGAR

višji svetnik drž. žel. v pokojni Umrl je STANKO STRGAR višji svetnik drž. žel. v pokojni...

STANKO STRGAR

višji svetnik drž. žel. v pokojni Umrl je STANKO STRGAR višji svetnik drž. žel. v pokojni...

STANKO STRGAR

višji svetnik drž. žel. v pokojni Umrl je STANKO STRGAR višji svetnik drž. žel. v pokojni...

STANKO STRGAR

višji svetnik drž. žel. v pokojni Umrl je STANKO STRGAR višji svetnik drž. žel. v pokojni...

STANKO STRGAR

višji svetnik drž. žel. v pokojni Umrl je STANKO STRGAR višji svetnik drž. žel. v pokojni...

STANKO STRGAR

višji svetnik drž. žel. v pokojni Umrl je STANKO STRGAR višji svetnik drž. žel. v pokojni...

STANKO STRGAR

višji svetnik drž. žel. v pokojni Umrl je STANKO STRGAR višji svetnik drž. žel. v pokojni...

Uvozno in trgovsko podjetje

Uvoz - trgovina na veliko

za motorna vozila vseh vrst, rezervne dele za motorna vozila, avtogume, splošni in elektro-material, avtomobilsko orodje in pribor, dvokolesa in rezervne dele za dvokolesa. - Motorna vozila domače proizvodnje:

- Kompletni kamioni „PIONIR“ TAM, 3 tone s cerado in osnovnim tovarniškim orodjem po din 3,175.000.-
Kamionske priklovice TAM -P3 po din 756.000.-
Tovorni Diesel kamioni „FAP“ (licenca Saurer) 6 ton po din 17,309.625.-
4 tonske preklucnike po din 15,240.000.-

Dobava promptna: Vse informacije pri upravi podjetja v Frankopanski ulici št. 21 ali po telefonu: 21-615, 20-739.

malitoglasni

Stranke, ki zahtevajo pisemno nalogo, od malih oglasov kakršne koli informacije, naj priliježe za odgovor znamko za 15 din. V nasprotnem primeru ne bomo odgovorjali. - Uprava »SP«.

ZAJEMLJIVOST

HIKROELEKTRARNA VUZENICA, zapiseje nalecaj za naslednja delovna mesta: a) samostojnega računalnika z ustrezajočo strojno opremo; b) samostojnega knjigovodstva elektroinženjerstva; c) materialnega knjigovodstva; d) administrativnega in končanega ekonomsko ali administrativno šolo in ustrezno prakso. - Plača po tarifnem pravilniku. Stanovanje za družino v bližini mesta. - Plača po dogovoru. - Uprava »SP«.

PEKARNA ST. VID, potrebuje 1 pekarja, 1 pomočnika, 1 kuharico, 1 pekara (lahko polkvalifik.). Nastop 15. VII. 1954. Javiti se na upravi podjetja Sentvid št. 8, vsaki dan od 8 do 14 ure. - 9057-1

ELJEVNIKARICA, sposobnega ter vajenega vseh opravil, potrebuje sprejemne taksje »ZIGNICA« Ljubljana, Tržaška c. 69. Plača po dogovoru. - 9022-1

VEČ STROJNIH KLJUČAVARJEV, strojniki in pomočniki ključavničarjev sprejme »ZIGNICA« Ljubljana, Tržaška c. 69. Plača po tarifnem pravilniku. - 9071-1

BOBNO SLIKARSKO in plekarsko pomočnike ter vajenca sprejme: Javiti se lahko na upravi podjetja Sentvid št. 8, vsaki dan od 8 do 14 ure. - 9022-1

MOJSTER KLEPARSKO in vodovodno-inštalaterske stroje, z daljšo prakso, sposoben voditi tudi večje in manjše strojne delo, sprejme taksje »ZIGNICA« Ljubljana, Tržaška c. 69. Plača po dogovoru. - 9022-1

LESEMO mlajšega, zdravega in krepkega vratarja, ki bi opravljal tujekovske posle. Mora biti vajenec in imeti dovoljeno vožnjo avtomobila na najbližji okolici. Pooblaščen naslov v ogl. odd. - 9276-1

LJUDSKI ODBOR občine Osilnica, očrta Kofolje, sprejme takoj tajnikarja, ki mora imeti srednja šola, večletna praksa in znanje slovenskega jezika. Plača po ustreznem mestu. - 9276-1

PIŠARSKA MOC z učenjem srednjega in materialnega knjigovodstva, zeli primerno zaposlitev. Ponudbe poslati pod »Ljubljana« in ogl. odd. - 9276-1

ABSOLVENTKA EKONOMSKEGA TEHNIKA s prakso v trgovskem knjigovodstvu in obdelavi strojne opreme, sprejme v stalno službo. Ponudbe v ogl. odd. pod »Ljubljana«.

GRADBENEGA TEHNIKA s prakso, mlajšo moč, sprejme tako, da taksje za navedbo zadnjega službovanja poslati na Upravo Komunalnega podjetja, Mestne občine Radče. - 9202-1

RACUNOVODJO - samostojnega (lahko upokojenca) za nekaj mesecev sprejme tako. Vsa ohraba in honorar. - Ponudbe: Poštni predal 2, Piran. - 9207-1

LEKARNA JESENICE razpisuje mesto za 2 farmacevta s toksičnimi nastopom. - 9208-1

V STALNO ZAJEMLJIVOST sprejme: 1. zelezotararja, 1 stavbenega ključavničarja in 2 pomožna delavca. Obrtni dnevni mojster, Hribar Jakob, ključavničarstvo in vodovodstvo, Jesenice. - 9209-1

ZENSKO KOLUPOVNO pomočnika in vajenca sprejme: Javiti se lahko na upravi podjetja Sentvid št. 8, vsaki dan od 8 do 14 ure. - 9022-1

MOJSTER KLEPARSKO in vodovodno-inštalaterske stroje, z daljšo prakso, sposoben voditi tudi večje in manjše strojne delo, sprejme taksje »ZIGNICA« Ljubljana, Tržaška c. 69. Plača po dogovoru. - 9022-1

MOJSTER KLEPARSKO in vodovodno-inštalaterske stroje, z daljšo prakso, sposoben voditi tudi večje in manjše strojne delo, sprejme taksje »ZIGNICA« Ljubljana, Tržaška c. 69. Plača po dogovoru. - 9022-1

MOJSTER KLEPARSKO in vodovodno-inštalaterske stroje, z daljšo prakso, sposoben voditi tudi večje in manjše strojne delo, sprejme taksje »ZIGNICA« Ljubljana, Tržaška c. 69. Plača po dogovoru. - 9022-1

MOJSTER KLEPARSKO in vodovodno-inštalaterske stroje, z daljšo prakso, sposoben voditi tudi večje in manjše strojne delo, sprejme taksje »ZIGNICA« Ljubljana, Tržaška c. 69. Plača po dogovoru. - 9022-1

MOJSTER KLEPARSKO in vodovodno-inštalaterske stroje, z daljšo prakso, sposoben voditi tudi večje in manjše strojne delo, sprejme taksje »ZIGNICA« Ljubljana, Tržaška c. 69. Plača po dogovoru. - 9022-1

MOJSTER KLEPARSKO in vodovodno-inštalaterske stroje, z daljšo prakso, sposoben voditi tudi večje in manjše strojne delo, sprejme taksje »ZIGNICA« Ljubljana, Tržaška c. 69. Plača po dogovoru. - 9022-1

PRODAM

TENOR SAKSOFOV v dobrem stanju prodam. Vprašati pri Mancini Stane, Ljubljana, Potkovoška nabrežje 71-I. - 9253-4

KAUC prodam. Naslov v oglasnem oddelku. - 9253-4

SOBNO POHISTVO, nerabljeno, ugodno prodam. Podgorica, Gospodarska 3-I. - 9270-4

KOMPLETNO CIRKULARKO z diesel motor, znamke »DEUTZ« 6 KS, vrodam. Ljubljana, Ciglarjeva 35. - 9274-4

MOTORČEK »SAKS«, prodam. Naslov v podružnici SP Kranj. - 9277-4

BOLNJSKO POSTELINO DVGALCO prodam. Hruška, Cufarjeva 21. - 9279-4

RADIO, 8-ovalni, sivalni stroj, prodam. Slovška 3, desno. - 9282-4

DVA GUMI VOZLA, 6 in 3 tone prodam. Juhant, Jarše 15, p. Domače. - 9287-4

UGODNO PRODAM pohistvo, splošno in kuhinjsko mehi. les. Naslov v oglasnem oddelku. - 9324-4

STEDILNIK, železen, na 2 in pol plošči, desni in železno otroško posteljo prodam. Ogled: Ljubljana, Poljska 209 prodam. Savnik, Kranjski trg 12. - 9196-4

KUHINJO, novo, moderno, prodam. Spliška 10, Vič. - 9290-4

NOV TAPECIRANI VOZICEK, (komb.) prodam za Gradom 6, P. - 9294-4

STROJNE SKARJE za okroglo rezanje pločevine prodam. Naslov v podružnici Slovenskega poročevalca, Novo mesto. - 9338-4

ZABUDNO VINOGRADNIŠKO GO-SPODARSTVO, Preska pri Ljutomeru, prodam, kompletno novo, italijansko »Zmaj«, Interesenti se naj javijo pisмено ali osebno na upravi gospodarstva. - 9346-4

2 PARNI LOKOMOTIVI, izdelke »Dnjro Dikarjevi«, tip OCO, težine 10 t, za industrijski del, 600 mm, v rodno. Rudnik lignita, Velenje. - 9347-4

PUDEL za trgovino, ugodno prodam. Gorjki trg 6-I. - 9347-4

ZENSKO KOLUPOVNO, originalno, ugodno prodam. Gosposvetska 12, priščišče. - 9350-4

VENTILATOR za zračenje za 14000 m³, vse naprave za ozveženje po ugodni ceni prodam. Naslov v ogl. odd. - 9350-4

NOV RADIO »Tesla« bežolov. 4 + 1, 3 val. dolžine in dodatna, magično oko, možno priključiti gramofon in zvočnik, ugodno prodam. Ramovčev Viktor, Rudnik 113, (pri železniški postaji). - 9274-4

GUMI VOZ, originalen, od 4 dpa, prodam. Kupim 4 gume 16 X 630, 700 ali 750. Naslov v oglasnem oddelku. - 9301-4

STEDILNIK, zidan, naprodaj. - 9301-4

VOZ PARIZAR in štiriprejni praviljček prodam. Brdo 25, Ljubljana. - 9327-4

RADIO prodam. Perne Tomažič, Dolenjska 23. - 9350-4

UGODNO PRODAM rabljene deske, grede, bodečo žico, Hmeljak, Linhartova 41, pri Riharju. - 9352-4

RABLJENE DESKE, trane, vrata in opeke prodam. Gerbičeva 6. - 9353-4

DIVAN, otroški vozicek, stajico in moske čevlje prodam. Medvedova 5a, vhod iz dvorišča. - 9363-4

PODJETJA in sindikalne podružnice pozorišča prodam dobro ohranjeno kinoprojektor znamke »Siemens«, ožekotraci 16 mm z ozveženjem in gramofonom. Naslov dobite v ogl. odd. - 9354-4

PRISINA DOLENJSKA VINA, cviček in belo, dobavi po ugodni ceni. K. Z. B. Zbirke, Dolenjska, 9237-4

VOJVODJANSKA AGENCIJA, Ljubljana, Tavčarjeva 5, telefon 2169 ima po ugodni ceni: vino po 65 din, slivkovo po 180 din, svinje za rejo in klanje, vse vrste zelenjave, olje, sladkor, likirsko strojno opremo, zidno opeko, cement, maslinasto olje in vojvodjansko papirko. - 9367-4

MOSKO - ZENSKO Italijansko kolo, prodam. Gradska 22, Vič. - 9370-4

RADIO »TESLA« prodam za 9304-4

PISALNO MIZO, klubsko garnituro in otomaz za dva ležišča prodam. Trubarjeva ul. 18. - 9353-4

PLETILNI STROJČEK, gospodinski, prodam. Gerbičeva 6, prodam. - 9352-4

LEP TAPECIRAN VOZICEK prodam. Poljanska 51. - 9351-4

PSA DOBRMANA prodam ali zamenjam za dele dvokolesa. Vadnov, Gerbičeva 20a. - 9354-4

PISALNO MIZO prodam. Ogled na Karloški cesti 14. - 9329-4

KOŠNJO TRAVE prodam. Orlova ulica 13. - 9300-4

GLOBOK OTROŠKI VOZICEK za 4.500 din prodam. Naslov v oglasnem oddelku. - 9309-4

STARO ZENSKO KOLUPOVNO poceni prodam. Cilinska 5. - 9328-4

RADIO prodam. Emonka 4, priščišče. - 9325-4

MOSKO KOLUPOVNO, dobro ohranjeno, naprodaj. Poljanska c. 52, Kveder. - 9306-4

ZAPRAVLJIVČEK prodam. - Jesih, Medode 28. - 9254-4

NEMSKO OVČARJE prodam. Kolo-dvorska 35. - 9198-4

»PUCH« KOLUPOVNO, kompletno, dobro ohranjeno, prodam. Puharjeva 19. - 9196-4

LEPO PSALO, mizo, 4 stole ter nekaj ključavničarskega orodja prodam. Zvočelj, Titova 124. - 9199-4

SPALNICO iz trdega lesa, športni vozicek, stajico in košarico poceni prodam. Apihova 25-I, Bežigrad. - 9200-4

VELIK PISALNI STROJ prodam. Dalmatinova 5-II, levo. - 9120-4

ZENSKO KOLUPOVNO, prodam. - Zlatnar, Mišlinskega 66. - 9115-4

RAZNE DELE motorja »Viktorija« 750 ccm prodam. Viršek, Novo mesto, Trdnava. - 9150-4

SPORTNI VOZICEK prodam. Aleksandrova 19, Šiška. - 9091-4

KMETIJSKA ZADRUGA GRAHOVO pri Hakeku prodam mlatilnico »Zmaj«, izravna krompirja in druge stroje. - 9050-4

HLADILNIK AEG Mod. Santo 205, potreben popravila, prodam. Savnik, Kranj, Gregorčičeva 12. - 9105-4

KOPALNI TAMO za motorno kolo »Puch« 200 prodam. Savnik, Kranj, Gregorčičeva 12. - 9196-4

MOSKO KOLUPOVNO, Igriška 6, vratar. - 9136-4

»TONSKI AVTO« Mercedes, v dobrem stanju prodam po ugodni ceni. Kupimo 1-tonski v dobrem stanju. Ponudbe: Trgovsko podjetje Kobardir. - 9206-4

PAV SAMEK ugodno naprodaj. Naslov v ogl. oddelku. - 9140-4

MOSKO KOLUPOVNO, rabljeno, poceni prodam. Naslov v ogl. oddelku. - 9145-4

JEDILNICO, orehov furnir, dobro ohranjeno, prodam. Naslov SP Celovška 12. - 9210-4

KLAVIRSKO HARMONIKO 120, v dobrem stanju ali zamenjam za 48-basno. Smartarska c. 113. - 9244-4

OTROŠKI VOZICEK, fraj, tapeciran, skoraj nov, prodam. Fajdica, Kotarjeva 20. - 9157-4

DEKLJSKO KOLUPOVNO, naslov v ogl. oddelku. - 9246-4

LOVSKO KOČIJO znamke »Kronas«, tapecirano, odlično ohranjeno, kotel za zganjanje, 100-litrski s mletcem in separatorjem, 60 l, na uro prodam. Ponudbe in ogled pri: Kipac Nikola, Lug, p. Brežana pri Brežicah, ali Zagreb, Bardaljeva 14. - 9257-4

DVELETNO SPORTNO KOBILO prodam. Naslov v ogl. oddelku. - 9258-4

KROJASKI STROJ, dobro ohranjen, prodam. - Kavčičeva 3, gostilna »Smolec, Zelena jama«. - 9178-4

SAMSKA SPALNICA naprodaj. Poizve se: Poljanska, Tomičeva 25. - 9180-4

STROJ za pobiranje zank poceni prodam. Obermajer Tomčka, Borštnikova 2-I. - 9128-4

KOŠNJE otrom. Ižanska c. 14. - 9281-4

ZENSKO ITALIJANSKO KOLUPOVNO, zelo dobro ohranjeno, prodam. Titova c. 35, pri vratarju. - 9229-4

KAVC (Biedermaier) in hladilnik na led prodam. Poljanska 85a, - 9230-4

GLOBOK OTROŠKI VOZICEK, rabljen, presit, avto model, ugodno naprodaj. Celovška, Titova 43. - 9184-4

»SINGER« sivalni stroj naprodaj. Naslov v ogl. oddelku. - 9218-4

MOSKO KOLUPOVNO, skoraj nov, prodam. Rožna dolina c. 5-2, dvorišče. - 9191-4

VEČ PARCEL s sladko dobro travo prodam. »Dvor 11«, Sentvid pri Ljubljani (pri Maskru). - 9080-4

SROTER (sekalec) ameriški »Suprem«, popolnoma nov, naprodaj. Bodovlje 1, p. Skofja Loka. - 9144-4

NOV OTROŠKI VOZICEK, moderen, prodam. Aljancji, Stari trg. - 9251-4

»PLANINA«, čevljarsko podjetje, Cernomelj, ugodno prodaja odvisne stroje: obrezovalni stroj (sij maslin), 2-stopenjski stroji (kompletni sivalni stroji). Stroj 50 komplet. Javiti se javijo pri naslovu. - 9146-4

PRODAM: 2 mizi, raztegljivi, stole, razne dele, blok za avto Lancia, novo dinamo za kolo. - Omahne, Markov trg 2. - 9256-4

ELEKTRICNI STEVEK za izmenični tok, 220 V, 10 AMP, 50 p/s, znamke »Siemens«, na nov umernem in žigovan, prodam za 6.500 din. - Kettejeva ul. 2, Šiška. - 9182-4

STEDILNIK s pečnicami in s napravami za toplotno napredaj. Naslov v ogl. oddelku. - 9225-4

RABLJEN STEDILNIK na dve in pol plošči prodam. Bizjan, Rožna dolina XXI-16. - 9219-4

RADIO »RADIONE«, brezhiben, naprodaj. Andrič, Hradečkova 26. - 9248-4

MOSKO KOLUPOVNO, dobro ohranjeno, naprodaj. Poljanska c. 52, Kveder. - 9306-4

KOMATI, kmečki, skoraj novi, naprodaj. Poljanska c. 52, Kveder. - 9254-4

STISKALNICO za furniranje z jeklenimi vijaki (200 X 96 cm) prodam. Ogled v ponedeljek Struželj, Gasliška 7. - 9306-4

PIŠARSKA PISARNA, Tavčarjeva 6, prodam: elektromotor 12 KS, 20 KS, 16 KS, 6 KS, 4 KS, 15 KS, 0,5 KS; traktor za oranje in vožnjo, s traktorskim plugom in samovežalko; traktor »Ford« vlačilce; traktorska priklovice 3 t; mlatilnica srednja s čiščenjem; mlatilnica znamke »Zmaj«; čevljarski stroj »Singer«; stroj za izdelavo gumbaric; pletilni stroj št. 8; brzovalnik odd. 50 - 215 t; bencinski pogonski motor 8 KS; motor »DKW« 5 KS; diesel motor 7-9 KS; mlin za grobe; mlin na klavir; cirkularne žage; prevodne; gnojne črpalke; lokobobilice tipa »Wolfe« 20 KS, 12 am; elektrogenerator »Nancy«, 32 KW, 42 V; »MIZO«, hrastovo, črnoptoljansirano s poltelofonom, prodam. - 9249-4

»SINGER« sivalni stroj »Singer«; stroj za izdelavo gumbaric; pletilni stroj št. 8; brzovalnik odd. 50 - 215 t; bencinski pogonski motor 8 KS; motor »DKW« 5 KS; diesel motor 7-9 KS; mlin za grobe; mlin na klavir; cirkularne žage; prevodne; gnojne črpalke; lokobobilice tipa »Wolfe« 20 KS, 12 am; elektrogenerator »Nancy«, 32 KW, 42 V; »MIZO«, hrastovo, črnoptoljansirano s poltelofonom, prodam. - 9249-4

»SINGER« sivalni stroj »Singer«; stroj za izdelavo gumbaric; pletilni stroj št. 8; brzovalnik odd. 50 - 215 t; bencinski pogonski motor 8 KS; motor »DKW« 5 KS; diesel motor 7-9 KS; mlin za grobe; mlin na klavir; cirkularne žage; prevodne; gnojne črpalke; lokobobilice tipa »Wolfe« 20 KS, 12 am; elektrogenerator »Nancy«, 32 KW, 42 V; »MIZO«, hrastovo, črnoptoljansirano s poltelofonom, prodam. - 9249-4

»SINGER« sivalni stroj »Singer«; stroj za izdelavo gumbaric; pletilni stroj št. 8; brzovalnik odd. 50 - 215 t; bencinski pogonski motor 8 KS; motor »DKW« 5 KS; diesel motor 7-9 KS; mlin za grobe; mlin na klavir; cirkularne žage; prevodne; gnojne črpalke; lokobobilice tipa »Wolfe« 20 KS, 12 am; elektrogenerator »Nancy«, 32 KW, 42 V; »MIZO«, hrastovo, črnoptoljansirano s poltelofonom, prodam. - 9249-4

»SINGER« sivalni stroj »Singer«; stroj za izdelavo gumbaric; pletilni stroj št. 8; brzovalnik odd. 50 - 215 t; bencinski pogonski motor 8 KS; motor »DKW« 5 KS; diesel motor 7-9 KS; mlin za grobe; mlin na klavir; cirkularne žage; prevodne; gnojne črpalke; lokobobilice tipa »Wolfe« 20 KS, 12 am; elektrogenerator »Nancy«, 32 KW, 42 V; »MIZO«, hrastovo, črnoptoljansirano s poltelofonom, prodam. - 9249-4

»SINGER« sivalni stroj »Singer«; stroj za izdelavo gumbaric; pletilni stroj št. 8; brzovalnik odd. 50 - 215 t; bencinski pogonski motor 8 KS; motor »DKW« 5 KS; diesel motor 7-9 KS; mlin za grobe; mlin na klavir; cirkularne žage; prevodne; gnojne črpalke; lokobobilice tipa »Wolfe« 20 KS, 12 am; elektrogenerator »Nancy«, 32 KW, 42 V; »MIZO«, hrastovo, črnoptoljansirano s poltelofonom, prodam. - 9249-4

»SINGER« sivalni stroj »Singer«; stroj za izdelavo gumbaric; pletilni stroj št. 8; brzovalnik odd. 50 - 215 t; bencinski pogonski motor 8 KS; motor »DKW« 5 KS; diesel motor 7-9 KS; mlin za grobe; mlin na klavir; cirkularne žage; prevodne; gnojne črpalke; lokobobilice tipa »Wolfe« 20 KS, 12 am; elektrogenerator »Nancy«, 32 KW, 42 V; »MIZO«, hrastovo, črnoptoljansirano s poltelofonom, prodam. - 9249-4

»SINGER« sivalni stroj »Singer«; stroj za izdelavo gumbaric; pletilni stroj št. 8; brzovalnik odd. 50 - 215 t; bencinski pogonski motor 8 KS; motor »DKW« 5 KS; diesel motor 7-9 KS; mlin za grobe; mlin na klavir; cirkularne žage; prevodne; gnojne črpalke; lokobobilice tipa »Wolfe« 20 KS, 12 am; elektrogenerator »Nancy«, 32 KW, 42 V; »MIZO«, hrastovo, črnoptoljansirano s poltelofonom, prodam. - 9249-4

»SINGER« sivalni stroj »Singer«; stroj za izdelavo gumbaric; pletilni stroj št. 8; brzovalnik odd. 50 - 215 t; bencinski pogonski motor 8 KS; motor »DKW« 5 KS; diesel motor 7-9 KS; mlin za grobe; mlin na klavir; cirkularne žage; prevodne; gnojne črpalke; lokobobilice tipa »Wolfe« 20 KS, 12 am; elektrogenerator »Nancy«, 32 KW, 42 V; »MIZO«, hrastovo, črnoptoljansirano s poltelofonom, prodam. - 9249-4

»SINGER« sivalni stroj »Singer«; stroj za izdelavo gumbaric; pletilni stroj št. 8; brzovalnik odd. 50 - 215 t; bencinski pogonski motor 8 KS; motor »DKW« 5 KS; diesel motor 7-9 KS; mlin za grobe; mlin na klavir; cirkularne žage; prevodne; gnojne črpalke; lokobobilice tipa »Wolfe« 20 KS, 12 am; elektrogenerator »Nancy«, 32 KW, 42 V; »MIZO«, hrastovo, črnoptoljansirano s poltelofonom, prodam. - 9249-4

»SINGER« sivalni stroj »Singer«; stroj za izdelavo gumbaric; pletilni stroj št. 8; brzovalnik odd. 50 - 215 t; bencinski pogonski motor 8 KS; motor »DKW« 5 KS; diesel motor 7-9 KS; mlin za grobe; mlin na klavir; cirkularne žage; prevodne; gnojne črpalke; lokobobilice tipa »Wolfe« 20 KS, 12 am; elektrogenerator »Nancy«, 32 KW, 42 V; »MIZO«, hrastovo, črnoptoljansirano s poltelofonom, prodam. - 9249-4

»SINGER« sivalni stroj »Singer«; stroj za izdelavo gumbaric; pletilni stroj št. 8; brzovalnik odd. 50 - 215 t; bencinski pogonski motor 8 KS; motor »DKW« 5 KS; diesel motor 7-9 KS; mlin za grobe; mlin na klavir; cirkularne žage; prevodne; gnojne črpalke; lokobobilice tipa »Wolfe« 20 KS, 12 am; elektrogenerator »Nancy«, 32 KW, 42 V; »MIZO«, hrastovo, črnoptoljansirano s poltelofonom, prodam. - 9249-4

»SINGER« sivalni stroj »Singer«; stroj za izdelavo gumbaric; pletilni stroj št. 8; brzovalnik odd. 50 - 215 t; bencinski pogonski motor 8 KS; motor »DKW« 5 KS; diesel motor 7-9 KS; mlin za grobe; mlin na klavir; cirkularne žage; prevodne; gnojne črpalke; lokobobilice tipa »Wolfe« 20 KS, 12 am; elektrogenerator »Nancy«, 32 KW, 42 V; »MIZO«, hrastovo, črnoptoljansirano s poltelofonom, prodam. - 9249-4

»SINGER« sivalni stroj »Singer«; stroj za izdelavo gumbaric; pletilni stroj št. 8; brzovalnik

ZASEDANJE ZVEZNE LJUDSKE SKUPŠČINE

Naše gospodarstvo je v prvem četrtletju doseglo boljše rezultate, kot lani v tem času

Poročilo člana zveznega izvršnega sveta Osman Karabegovića o izpolnitvi družbenega plana v prvem četrtletju

Beograd, 11. jun. Dopoldne sta imela zvezni zbor in zvezni odbor proizvajalcev ločeni seji, na katerih sta sprejela več zakonskih predlogov, popoldne pa sta imela oba zbora skupno sejo, na kateri je zastopnik zveznega izvršnega sveta Osman Karabegović predal ekspozituro o izvršitvi družbenega plana v prvem letošnjem tromesečju in obenem obrazložil predlog za spremembo in izpolnitev družbenega plana za I. 1954.

Član zveznega izvršnega svetapreteklega leta kljub vremenskim Osman Karabegović je v svojem govoru in drugim težavam, ki poročilo na skupni seji obeh do- so močno ovirale proizvodnjo in mov zvezne ljudske skupnine opromot. To prica o njegovi sili izpolnitvi zveznega družbenega vitalnosti, ki izhajata iz novih plana v letošnjem prvem tromesečju in odnosov. seđu poudariti, da je naše gospo- Kot dokaz vse širše gospodar- darstvo doseglo v tem času boljše rezultate je Osman Karabegović rezultate kakor v istem razdobju omenil naslednje:

Za 9 odstotkov večja proizvodnja

Prvič, uresničen je višji nivo proizvodnje in zaposlenosti v tem četrtletju v odnosu na prvo četrtletje lanskega leta za 9 odstotkov. Posebno se je povečala proizvodnja premoga, nafte, nekovic, elektroindustrije ter kemične, živilske in tekstilne industrije. V 4 mesecih letošnjega leta je bil v odnosu na isto dobo lanskega leta dosežen porast industrijske proizvodnje za 12 odstotkov. Proizvodnja v aprilu je večja za 18 odstotkov od proizvodnje v lanskem aprilu. Po cenah zveznega zavoda za statistiko in evidenco je proizvodnja v času od januarja do maja v odnosu na isto obdobje preteklega leta večja za 13 odstotkov.

Drugič, štečilo zaposlenega osebja v letošnjem prvem četrtletju je naraslo v odnosu na isto obdobje preteklega leta za 47.000 ljudi. In sicer v proizvodnji nekovic za 3000, v kovinski in strojni industriji za več kot 11 tisoč, v elektroindustriji za 3.800, v tekstilni industriji za 5000, v živilski industriji za 5800 in v tobačni industriji za 4000. Samo v letošnjem aprilu je v primeri z marcem naraslo štečilo zaposlenega osebja v industriji za okoli 4000.

Trejič, izvoz v letošnjem prvem četrtletju se je povečal v primerjavi z lanskim prvim četrtletjem za približno 20%, tako, da je znašal 15 milijard 921 milijonov din. V lanskem prvem četrtletju je bil znašal 12 milijard in 955 milijonov din. V aprilu in maju se že opaža tendenca nadaljnjega narastanja. Tako je bilo izvozeno v aprilu za 5 milijard in 793 milijonov din blaga, v maju pa v vrednosti 6 milijard 636 milijonov din. V obdobju januar — maj je bilo izvozeno v skupni vrednosti 27 milijard 950 milijonov, to je 37,5% letošnjega plana, če računamo celotni letošnji plan v vrednosti 74 milijard.

Četrth, po podatkih Narodne banke je narasel promet v trgovini na drobno v letošnjem prvem četrtletju v odnosu na prvo četrtletje lanskega leta za 13%. Tudi v obdobju januar — maj 1954 je v odnosu na lansko isto obdobje narasel omenjeni promet za 13%.

Gibanje proizvodnje v letošnjem prvem četrtletju bi bilo še ugodnejše, da ni bilo vremenskih neprilic v januarju in februarju. Proizvodnja v marcu se je v primerjavi s proizvodnjo v januarju in februarju povečala za 37%, v aprilu pa je ta tendenca povečavanja še večja. Zato lahko rečemo, da bi se nivo proizvodnje približal v marsičem planirani višini, če bi ne bilo omenjenih težav. Hvatati pa nam ta izguba priča, da je lahko v pretekli meri, vsaj pri nekaterih proizvodih, že v prihodnjih mesecih popravi-

mo. Osman Karabegović je nato orisal gibanje cen surovin, investicijskega materiala, potrebnega blaga,

lanskega leta, medtem ko je na istu višini s povprečnimi cenami preteklega leta. Na to zvišanje indeksa cen v prvem četrtletju je močno vplivala podražitev investicijskega materiala, pa tudi podražitev nekaterih reprodukcijskih materialov, medtem ko je indeks cen na debelo proizvodov široke potrošnje bil v tem obdobju stabilnejši, čeprav kaže določeno zvišanje.

Ta splošni indeks je bil v aprilu za 6% višji od lanskega decembra ter za 1% višji od povprečnih cen preteklega leta. Na tej višini je ostal brez sprememb tudi v maju v odnosu na prejšnji mesec. V maju je prišlo do večjih sprememb v cenah le pri gradbenem materialu in sicer za 6%, medtem ko je večina industrijskih panog (kemična industrija in še nekatere) zaznamovala posem neznačajne spremembe oziroma so ostale na aprilski višini cen (premog, barvna metalurgija, kovine itd.).

Cene industrijskega blaga na drobno so v letošnjih prvih mesecih iz meseca v mesec rablo narasle.

Polečaj na tržišču kmetijskih pridelkov je veliko stabilnejši, kakor na tržišču industrijskega blaga

vodnje nekaterih izdelkov, kot je to primer pri lesu.

Na gibanje cen reprodukcijskega materiala oziroma osnovnih surovin je vplivalo več stvari: težave v naši plačilni bilanci, stanje in višina tečajev na deviznem obračunskem mestu, sistem nabave uvoznih surovin preko obračunskega mesta — so pa tudi vzroki v monopolističnih tendencah. Če že govorimo o tem, da nekatere panoge izrabljajo monopolistični položaj na trgu, predvsem proizvajalci surovin in nekateri drugi, potem je treba reči, da je taka praksa možna samo dole, dokler trajajo sedanje težave v plačilni bilanci. Mi sicer skušamo izboljšati to stanje s plafloniranjem cen in ukrepi za uvoz osnovnih surovin, vendar bo pravo zdravilo tem pojavom lahko le postopna odstranitev sedanjih restriktivnih ukrepov pri uvozu. To so omogočilo konkurenca, spravilo stroške proizvodnje na čim realnejšo stopnjo in izboljšalo storilnost dela, ki je še precej majhna tudi v tistih panogah, ki izrabljajo ta monopol na tržišču.

Posebne težave v preskrbovanju industrije s surovinami predstavlja zakasnitev sredstev iz tripartitne pomoči. Vsi ti faktorji, vsak na svoj način, so delovali na tržišču surovin in na nivo cen gotovih izdelkov. Pri industrijskem potrošnem blagu je bil nivo cen veliko stabilnejši, vendar je tudi tu tu bil zaznamovan v odnosu na lanski december določen porast.

Poleg že sprejetih ukrepov za plafloniranje cen nekaterih izdelkov smo se usmerili tudi na nabavo surovin, deloma iz lastnih sredstev, deloma pa s trgovskimi in drugimi krediti. Dejstvo, da smo samo za 0,4 milijarde uvozili manj surovin, kakor v istem času lani, ko je bila ekonomska pomoč izkoriščena v mnogo večjem obsegu — v tem obdobju približno 11,8 milijard, od česar samo za surovine 6,5 milijard — nam najzgovornejša priča o naporih, ki jih je bilo treba storiti, da bi si zagotovili sredstva za nabavo surovin in da bi le-te pravočasno prispeli v državo.

Osman Karabegović je nadalje govoril tudi o kreditnem tržišču in obtoku denarja ter o nekaterih elementih, ki vplivajo na tržišče. Dejal je, da bodo sprejeti določeni ukrepi na področju kreditov, s katerimi bodo vnešeni nujni popravitvi v določanje obsega obratnih sredstev, ukrepi za izboljšanje naplčilna dohodka.

Urediti bo treba izvoz nekaterih kmetijskih proizvodov in s tem preprečiti zvišanje cen teh proizvodov

Ko je Osman Karabegović govoril o tržišču kmetijskih pridelkov, je dejal, da je prišlo v blagovni izmenjavi z vasjo do določenih težav v preskrbovanju z investicijskim in reprodukcijskim materialom. Visoke cene tega materiala so zavirale promet, še posebej pa je bila slaba prodaja kmetijskih strojev in orodja.

Sedanji nivo cen strojev in orodja, ki je nekaj višji od cen v preteklem letu, je otežilo prodajo ter bo treba poleg povečanja regresa še nekaterih ukrepov (kreditni, organizacijski, prometa itd.), da bi se okrepilo oskrbovanje kmetijstva s temi neobhodnimi proizvodi za njegovo razvoj. Predpisi o kreditu individualnim proizvajalcem, kakor tudi predpisi o povečanju regresa za kmetijske naprave, gnojila itd. so že pripravljani in bodo v najkrajšem času objavljeni.

Na gibanje višine cen na kmetijskem trgu je vplival tudi povečan izvoz kmetijskih izdelkov in sicer ne zato, ker bi bil pre-

velik, marveč zato, ker je bil neenakomeren, zaradi česar bo treba pri nekkih proizvodih (kot n. pr. za živino) določiti kontingente.

V izmenjavi z vasjo smo doslej kontrahirali za industrijske kulture in pšenico. Menimo, da bi bilo treba razširiti kontrahiranje na čim večje število proizvodov. Ravno tako bo treba v bodoče dajati avanse za gnojivo, seme ali za setveno obdelavo.

V nadaljevanju svojega poročila je Osman Karabegović govoril o naši plačilni bilanci, poudarjajoč pri tem pomen uvoza surovin. Dejal je, da moramo plačati 35 milijard deviznih sredstev za uvoz 33 osnovnih surovin, ki nam jih primanjkuje iz domačih virov. Za novo proizvodnjo v letošnjem letu pa nam bo potreben uvoz reprodukcijskega materiala v vrednosti 47 milijard din. K temu moramo dodati še uvoz pšenice okoli 85.000 vagonov in približno 4000 vagonov masti. (Pri uvozu pšenice gre za določene zaloge.)

V prvem tromesečju smo na račun dolgov plačali 8 milijard dinarjev

Tako velik uvoz surovin naše gospodarstvo lahko prenese. Težave pa so v tem, da moramo z delom izvoza plačevati dolgeve, ki pa prav tako, če jih na splošno gledamo, ne presejajo naše možnosti. Težave izhajajo pravzaprav iz dejstva, da so te obveznosti v glavnem kratkoročne in da se ta odplačila v velikih zneskih koncentrirajo v teku enega leta. Tako bomo morali letos plačati 32 milijard in ravnino toliko, če ne nekaj več, v prihodnjem letu. Potrebno pa je poudariti, da naša država kljub težavam, s katerimi se bori, redno plačuje svoje obvez-

nosti. Tako smo tudi v letošnjem prvem tromesečju plačali na račun prispelih obveznosti 8 milijard dinarjev, kar pomeni 40% celotnega deviznega dotoka.

Osman Karabegović je poudaril, da je treba takrat, ko se govori o težavah v naši plačilni bilanci, upoštevati dejstvo, da damo velik del nacionalnega dohodka za narodno obrambo, s čemer prispevamo k okrepljeni miru in varnosti v tem delu sveta. Lani smo dali za narodno obrambo 18,3% našega narodnega dohodka.

Če primerjamo pomoč, ki jo je dobila naša država, s pomočjo, ki so jo dobile druge države, šele lahko vidimo, kako velike uspehe smo dosegli z lasinimi silami

Nadalje je poudaril, da so bile težave v plačilni bilanci ublažene z ekonomsko pomočjo, ki smo jo prejeli od ZDA, Velike Britanije in Francije. Ta pomoč nam je pomagala v uspešnem dobavljanju surovin, hrane, zlasti tečaj, ko smo se borili z resnimi posledicami dveh sušnih let. Nabava surovin v treh letih, odkar prejemo to pomoč, je obsegala okoli 66% vrednosti celotne pomoči, živila okoli 24%, ostalih 10% pa je bilo porabljenih za prevoz in investicije.

Z vlado Velike Britanije smo se sporazumeli, da se iz njene pomoči naši državi v letih 1952-53 ter 1953-54 nabavi predvsem oprema za klavnice, hladilnice in drugo, kar nam je zelo potrebno. To je zmanjšalo sredstva za surovine, zaradi česar smo jih morali nabavljati deloma iz lastnih sredstev, deloma iz ameriške pomoči. Niso tega sredstva pomoči niso bila enakomerno izkoriščena, ker je to ustvarjalo nepotrebne težave.

Čeprav je pomoč imela pozitivne učineke na stabilizacijo našega gospodarstva, je iz celotnega pregleda stanja naše bilance razvidno, da je pomoč, ne glede na to, da so bila sredstva porabljena deloma za surovine, deloma za živila, dejansko bilanco pokrivala v glavnem izredne potrebe uvoza živila zaradi suše leta 1950 in 1952.

Po podatkih oddelka za statistiko pri upravi za poslovanje z inozemstvom (FAO) je ekonomska pomoč, ki so jo ZDA dajale posameznim evropskim industrijsko razvitim državam,

večja, kakor pa jo je prejela naša država. Italija je na primer v treh letih in pol prejela od junija 1950 do 31. XII. 1953 na račun ekonomske pomoči okoli 906 milijonov dolarjev, Avstrija 79, Belgija in Luksemburg 84, Francija 1092, Holandija 204, Velika Britanija 1093, medtem ko je Jugoslavija prejela v tem času 231 milijonov dolarjev.

Ako se k temu doda pomoč, ki so jo iste evropske države prejele preje po Marshallovem planu od aprila 1948 do 1949-50. leta, ki je bila po podatkih oddelka za statistiko pri upravi za poslovanje z inozemstvom (FOA), objavljenih decembra 1953. leta, in ki je znašala za Italijo 1701,7, Belgijo in Luksemburg 427,3, za Francijo 2011,7, za Holandijo 775,3, za Avstrijo 446,5, za Veliko Britanijo 2527 dolarjev itd., potem postane nerazazmerje glede na našo državo še večje.

Medtem se pojavljajo v inozemstvu glasovi, ki hočejo zmanjšati naše lastne napore in omaloveževati očitni napredek, ki ga je dosegla naša ekonomika, in ki govorijo o tem, da se vzdržujemo le po zaslugi pomoči od zunaj. Toda vsak objektivni človek v Jugoslaviji in izven nje more iz navedenih dejstev, iz naših prizadevanj in iz rezultatov, ki jih je doseglo naše gospodarstvo, sklepati, da bi redkokatera država mogla brez resnejših motenj ob takih objektivnih težavah doseči to, kar je dosegla naša država. To najbolje govori o njeni lastni moči, o njeni notranji čvrstosti. Namen pomoči je bil, da se

pomaga k hitrejši stabilizaciji našega gospodarstva, da bi se prej odpravil primanjkljaj v naši plačilni bilanci, iz vse do sedanje obrazložitve pa je razvidno, da razlogi za to še niso prenehali, zaradi česar pričakujemo, da se bo pomoč nadaljevala.

V nadaljevanju svojega poročila je Osman Karabegović govoril o izvozu, pri čemer je poudaril, da je povečanje izvoza ena izmed najvažnejših naših nalog. Zvezni izvršni svet je izvedel mnogo ukrepov za stimuliranje gospodarskih organizacij k večjemu izvozu in večji aktivnosti v tej smeri.

Na koncu svojega poročila je Osman Karabegović obrazložil predlog zveznega izvršnega sveta za izporebo in izpolnitev zveznega družbenega plana. Z natečajem se je ugotovilo, da 80 milijard dinarjev v splošnem investicijskem skladu ni dovolj, da bi se zagotovila dovršitev nekaterih zelo važnih objektov, ki bi morali začeti s proizvodnjo v letu 1954 in 1955. Zvezni izvršni svet se je postavil na stališče, da naj bo zaradi dovršitve teh objektov, kakor tudi zaradi ohranitve zaposelnosti raven letošnjih investicijskih enaka oni iz leta 1953. S tem namenom so izvršeni ukrepi, da se zagotove materialna sredstva, namreč da se uvozi gotove količine valjanega materiala, cementa in drugega, ker se je pokazalo, da se opravljene zahteve gospodarskih organizacij ne morejo pokriti z zneskom, ki bi bil izpod 110 milijard, ako želimo, da bodo ti pomembni objekti začeli ob času obratovati. Zato se predlaga povečanje investicij, ki so bile določene v družbenem planu. Po proučitvi sredstev, s kate-

rimi razpolagajo ljudske republike, se je pokazalo kot neobhodno, da se vsaj letos glede na zaostajanje v razvoju zboljša Makedoniji in Srbiji udeležba pri razdelitvi prav tako pa je bilo potrebno, da se nudi gotova pomoč Beogradu zaradi težavnega stanovanjskega položaja. Predlaga se tudi nekoliko drugačna uporaba sredstev, ki so bila prvotno namenjena za rudnik in flotacijo bakrene rude v Majdanpuku. Spremembe v zveznem družbenem planu zahtevajo nekaj manjših notranjih sprememb v zveznem proračunu, so pa le formalnega značaja.

Nadalje je predložil predlog v zvezi z uporabo presežka dohodka nad izdatki ljudskih republik v znesku 31 milijard in 460 milijonov dinarjev v letu 1953. S temi presežki ljudskih republik naj bi se pokrili izdatki federacije. Ta ukrep je posledica lanskoletnega načina obračunavanja med federacijo in republikami, ker pa so zvezni izdatki bili večji od dohodkov, in sicer zaradi stimuliranja izvoza, finansiranja regresa in povečanja sredstev za investicije v lanskem letu, je bilo usvojenost stališče, da je tak ukrep upravičen in nujen.

Zvezni izvršni svet predlaga tudi spremembo odločb, ki se nanašajo na sprostitev 10% vsega sredstva gospodarskih organizacij, in to na ta način, da se nanaša ta sprostitev le na amortizacijski sklad in na sredstva za samostojno razpolaganje, določenih za investicije.

Na koncu je Osman Karabegović poudaril kompleksnost in obsežnost teh problemov, ki zahtevajo vsestransko aktivnost vseh gospodarskih činiteljev, gospodarskih organizacij, naših gospodarskih institucij in drugih za njihovo reševanje.

Zvezna ljudska skupščina o trojni balkanski zvezi

V svojem poročilu o uspehu potovanja predsednika republike Josipa Broza-Tita v Grčijo in Turčijo je na skupni seji obeh domov Zvezne ljudske skupščine državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović poudaril, da se sodelovanje treh balkanskih držav opira na popolno medsebojno zaupanje. Potem je opisal osnovne značilnosti trojnega sodelovanja in bližnje trojne zveze, ki bo sklenjena, ko bodo končana pripravljana dela. Govoril je tudi o ustanovitvi trojne posvetovalne skupščine, ki je nova, velike koristi obetajoča oblika združevanja med državami. Svoje poročilo je zaključil s:

»Kje je poslušala poročilo državnega sekretarja za zunanje zadeve o razgovorih z najodgovornejšimi predstavniki prijateljskih držav republike Turčije in kraljevine Grčije ob obisku predsednika republike tovariša Tita, zvezna ljudska skupščina

v celoti odobrava vse ocene, navedene med temi razgovori, izraža zadovoljstvo s sporazumom, ki je bil dosežen z zastopniki kraljevine Grčije in republike Turčije o nadaljnjih skupnih naporih za vsestranski razvoj medsebojnih zvez kakor tudi trojnega sodelovanja na vseh področjih, ker bo takšen razvoj, glede na to, da ima trojna zveza popolnoma obrambni značaj in ni naperjena proti nikomur ter je v popolnem soglasju z načeli Ustanovne listine GZN, resen prispevek h krepljivi neodvisnosti in varnosti treh držav ter miru v tem delu sveta in nasploh,

z zadovoljstvom pozdravlja in osvaja skupni sklep, naj se »trojni sporazum dopolni s sklenitvijo formalne zveze, in da bo zvezo sklenil svet ministrov za zunanje zadeve na prihodnjem letnem sestanku v Beogradu«, odobrava in pozdravlja pripravljeno zvezno izvršnega sveta, da z navedeno zveziški odnosi z republiko Turčijo in kraljevino Grčijo ter neposredno daje dejavno oporo naporom evropskih držav za njihovo konsolidacijo in utrditev njihove varnosti, v prepričanju, da je to najboljša pot k popustitvi mednarodne napetosti in sodelovanju med narodi,

z zadovoljstvom sprejema sklep teh vlad o ustanovitvi trojne posvetovalne skupščine, ki bo sestavljena iz enakogrednih števila poslancev treh parlamentov in bo resen prispevek k vsestranskemu razvoju sodelovanja na vseh področjih. Hkrati naroča predsedniku Ljudske skupščine, naj naveže stike s skupščinama kraljevine Grčije in republike Turčije, da se izvede ta sklep.

Resolucijo so predlagali ljudski poslanci Djuro Pucar, Petar Stambolić, Lazar Kolisevski, dr. Ivan Ribar, Miha Marinko, Spasenija Babović, Miloš Minić, Fadil Hodža, Karlo Mrzović, Josip Vidmar, Djuro Salaj, Lidija Sentjuro, Zvonko Brkić, Nikola Kovačević in Lazar Mojsav. Predsednik zvezne ljudske skupščine Moša Pijade, kateremu resolucija nalaga, naj naveže stike s skupščinama Grčije in Turčije, je izjavil, da bo zastavil vse svoje moči in izrazil upanje, da bo ob pomoči poslancev to delo uspešno izvedel.

»Saj tudi je. Mene so tako in tako samo trpele, saj veš zakaj. Če je padel kak židovski izraz — to se je dogajalo, čeprav so še tako olikane — so ga zame prevedle, prav usmiljeno, veš. Kako so bedaste. Zato sem poskusila drugače. Poiskala sem »primer«. Saj sem imela seznam z imeni. Zdaj pa pride najhujše — tudi tam ni šlo.«

Pjotr jo je resno pogledal in ni odgovoril.

»Ne veš, kako je pri njih. Tudi pri vas na vasi je bila revščina. Vendar zatrdno ne taka. Umazana beda in žalost, Pjotr. Kako samo spijo v kletni luknji, ki je nikoli ne posuši sončni žarek! In otroke imajo, strašno veliko otrok, same blede, majhne otroke. Ze na svet pridejo z brezupnimi očmi, in kmalu se pokaže, da so imeli prav.«

»Dobro, da mama ne ve za te obiske. Bala bi se boleznii.«

»Ni se ji več treba bati. Stric Henrik je dober. Denar je treba razdajati, kolikor le mogoče. Toda tja ne morem več.«

Pjotr jo je nepremično gledal.

»Veš, tako ponižni so. Človek pride k njim, jim kaj prinese in se skuša pozanimati zanje. Oni pa ti obrisejo stol in kličejo nate božji blagoslov. Zdi se, kot da mislijo isto kot babnice v krožku: da so nekaj drugega, nekaj slabega in zaničevanja vrednega, ker nimajo denarja. Ti pa stojiš kot opica v uniformi in bi se najrajši pogreznil v umazana tla.«

»Je pač tako.« je rekel Pjotr. »Najteže je poslušati zahvaljevanje. Takemu namreč, ki je plemenitega srca.«

»Ah, neumnost —.«

Toda ni ji pustil govoriti. »Pri gospodu nadporočniku je tudi bilo tako.« je vztrajal. »Sele dva meseca sem mu služil, ko mi je dal za vztrajal petdeset kron. Petdeset kron

— nisem mogel verjeti. Zahvalil sem se mu z vdanimi izrazi, kot smo jih takrat pač rabili, in mu hotel poljubiti rob njegove litevke.« Gotovo si prismuknjen, je rekel. »Rajši pazi, da mi ne boš več po strani sedlal kobilice. Pri tem pa se je smejal. Tisto o kobilici namreč ni bilo prav nič res. Vedno je bila osedlana kot z ravnilom. Samo poslušati me ni mogel.«

»Zame to ne velja.« je rekla slabe volje Berka. »Jaz sploh nisem za nobeno rabo.«

»Pa prav dobro velja, Betka.«

»Dolga brezkoristna oseba, da. Reci mi no že vendar ti.«

Po česti mimo njiju je prihurmel tovorni avto. Debeli oblak prahu se dolgo ni podelal.

»Lepe ceste so tu na Poljskem,« je rekel Pjotr. »Spominjajo me na Jakutsk.«

Poletni zrak je bil spet prozoren kot prej. Toda na fioletnem laku ni bilo več sončničk žarkov; bil je belo prevlečen.

»Naše ceste so same luknje in blato.« je ponovil Pjotr.

»Zato pa imamo novo jetnišnico s stebri spredaj in spomenik kralju Sobieskemu, ki je ves zlat.«

»Da, ostudno,« je rekla Elizabeta. »Umetnik je vojvodov zet.«

»Človek komaj spozna obraz, tako se mu sveti zlato okrog nosa. V moji knjigi je kralj čisto drugačen. Zelo lepa knjiga je bila,« je poudaril.

»Bila? Kaj si jo že prebral, oba zvezka?«

Slo je za poljudno, bogato ilustrirano »Zgodovino Poljske«, ki mu jo je bila podarila Betka.

»Bila je razburljiva. Človek vidi, da so si v tej deželi vedno razbijali glave.« Kratak trenutek je odlašal. »Iz Lvóva je prišla, kajne?«

»Knjiga? Iz Lvóva, seveda. Tu ni mogoče kupiti knjig.«

Pjotr je prikimal. »Tu ni pravzaprav ničesar. V drugih mestih imajo glasbo in gledališče. Celo v Omsku, ki je bilo gnezdo, sta bili dve. Kaj počne pravzaprav vsa ta gospóda zvečer, preden gre v posteljo? Gotovo bi vsi radi brali knjige.«

»Jaz tudi,« je vzdihnila Elizabeta.

Bila je res beda. V zaprtem življenju in v pomanjkanju pametne zaposlitve je ta potreba v njej čedalje bolj rasla. Hrepenela je po dobroti oblikovane misli, po čaru in skrivnosti pesnitve. Toda kako naj zadovolji to potrebo? Javne knjižnice ni bilo. V omari Henrika Gelbfischa so bila samo dela gospodarske in politične vsebine, pa še ta so bila zastarala, iz časov, ko je še živel za svoje upe. Maia knjižnica gospodične Skarge se je zaključila z 18. stoletjem. Kadar je prišla Elizabeta v Lvóv, kar se je zgodilo enkrat ali dvakrat na leto, je prebila dolge ure po knjigarnah kot po redko odprtih zakladnicah.

»Na primer v Gelbfishevi trgovini,« je sanjavo govoril predse Pjotr. »Vse lahko kupite v njej. Porcelan z najlepšimi slikarji, izrezane obleke, električne čajne ročke, celo ptiče in zlate ribice. Samo knjig ne morete kupiti. Zakaj pravzaprav ne?«

Res, zakaj pravzaprav ne? je razmišljala dalje Elizabeta. Njena domišljija je začela tako delovati. Kotiček s knjigami, majhen oddelek, trgovinca v trgovini morda.